

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εκτός από τις κυρίως θεσμικές δυνατότητες που του παρέχει ο Ν. 3094/2003 και θα εκτεθούν αναλυτικά στη συνέχεια, ο Συνήγορος του Πολίτη συμμετέχει επίσης σε συλλογικά όργανα του κράτους, με σκοπό την αξιοποίηση της εμπειρίας του σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και καταπολέμησης της κακοδιοίκησης. Ειδικότερα, ο Συνήγορος του Πολίτη Γιώργος Καμίνης, υπό την ιδιότητα του αυτή, αποτελεί εκ του νόμου τακτικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ). Αναπληρωματικό μέλος έχει οριστεί ο Βοηθός Συνήγορος Ανδρέας Τάκης, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ συστάθηκε με τον Ν. 2667/1998 και, σύμφωνα με αυτόν, λειτουργεί παρά το πρωθυπουργώ ως συμβουλευτικό όργανο της πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η βασική ιδέα που ενέπνευσε τη δημιουργία της ΕΕΔΑ είναι η ανάγκη για διαρκή παρακολούθηση των εξελίξεων που σχετίζονται με το καθεστώς των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η ενημέρωση της κοινής γνώμης για τους ενδεχόμενους κινδύνους παραβίασης και, προπαντός, η παροχή συμβουλών για τη χάραξη κεντρικής πολιτικής προαγωγής των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ λειτουργεί σε ολομέλεια και σε τμήματα. Ο Συνήγορος του Πολίτη και ο Βοηθός Συνήγορος μετέχουν στην Ολομέλεια και στο Δ' Τμήμα, το οποίο έχει αντικείμενο την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη είναι εκ του νόμου μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Διοικητικής Μεταρρύθμισης (ΕΣΔΜ), το οποίο συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 2 του Ν. 2889/2000 (ΦΕΚ Α' 196) και της αρ. ΔΙΑΚ/Φ.7/21778 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΦΕΚ Β' 1218). Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του ΕΣΔΜ είναι και η εισήγηση προς την κυβέρνηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης.

Οι βασικές θεσμικές δυνατότητες που παρέχονται στον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του, καθορίζονται στον Ν. 3094/2003 και στον κανονισμό λειτουργίας του (ΠΔ 273/1999). Εκτός βεβαίως από τον χειρισμό των ατομικών αναφορών που υποβάλλουν οι πολίτες ή επ' ευκαιρία αυτών, οι βασικές θεσμικές δυνατότητες που διαθέτει η Αρχή είναι οι ακόλουθες:

α. Η σύνταξη ετήσιας έκθεσης, στην οποία παρουσιάζονται οι σημαντικότερες υποθέσεις που διερεύνησε ο Συνήγορος του Πολίτη κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και το υπόλοιπο έργο της Αρχής. Διατυπώνονται επίσης προτάσεις προς την πολιτική ηγεσία για νομοθετικές, οργανωτικές και λειτουργικές ρυθμίσεις, που στόχο έχουν τη βελτίωση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Η έκθεση υποβάλλεται τον Μάρτιο κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής, συζητείται κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου (άρθρο 3, παράγρ. 5, εδάφιο 3 του Ν. 3094/2003).

β. Η σύνταξη ειδικών εκθέσεων για θέματα ιδιαίτερης σοβαρότητας και μείζονος σημασίας. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιούνται στους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς (άρθρο 3, παράγρ. 5, εδάφιο 4 του Ν. 3094/2003).

γ. Εφόσον το απαιτεί η φύση κάποιας υπόθεσης, εκπονείται πόρισμα, το οποίο γνωστοποιείται στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό και στις αρμόδιες υπηρεσίες, κυρίως στις περιπτώσεις στις οποίες η διοίκηση αρνείται να συμμορφωθεί προς τις υποδείξεις του Συνηγόρου του Πολίτη, καθώς και στις περιπτώσεις που χρειάζεται να ασκήσει η διοίκηση την κανονιστική της αρμοδιότητα (άρθρο 4, παράγρ. 6 του Ν. 3094/2003).

δ. Η δυνατότητα διενέργειας αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης κ.λπ., η οποία δεν τελεί υπό την άδεια καμίας άλλης αρχής και ενισχύει ακόμη περισσότερο την αποτελεσματικότητα του έργου του Συνηγόρου του Πολίτη.

ε. Για θέματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες της Αρχής, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί επίσης να επιληφθεί αυτεπάγγελτα (άρθρο 4, παράγρ. 2 του Ν. 3094/2003, βλ. κεφ. 2, 1). Για κάθε αυτεπάγγελτη παρέμβαση εκδίδεται «ειδική απόφαση» του Συνηγόρου του Πολίτη, ύστερα από εκτίμηση της σοβαρότητας του θέματος, η οποία καταχωρίζεται σε ειδικό μητρώο αυτεπάγγελτων ερευνών. Το πόρισμα μιας τέτοιας έρευνας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

στ. Εάν, κατά την έρευνα μιας υπόθεσης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώσει παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους της διοίκησης ή άρνηση συνεργασίας με την Αρχή (η οποία, δυνάμει της παραγρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 3094/2003 αποτελεί πλέον ποινικό αδίκημα), μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαίτιου ή, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο, να προτείνει τη λήψη άλλων πρόσφορων μέτρων. Κατά τη διάρκεια του 2005 ο Συνήγορος του Πολίτη έκανε συχνή χρήση αυτού του μέτρου. Σε περιπτώσεις δε που προέκυψαν αποχρώσεις ενδείξεις για την τέλεση αξιόποινων πράξεων από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης διαβίβασε τη σχετική έκθεση στην αρμόδια εισαγγελική αρχή.

ζ. Δυνάμει των διατάξεων της παραγρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 3242/2004 (με την οποία τροποποιείται η παράγρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991), τυχόν πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη λαμβάνεται υπόψη ως κριτήριο για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας αποζημίωσης σε πολίτες, σε περίπτωση που η διοίκηση δεν τηρεί τις προθεσμίες διεκπεραίωσης των υποθέσεων, που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2690/1999.

Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 19, παράγρ. 1 του Ν. 3304/2005, ορίστηκε φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης για τις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από *δημόσιες υπηρεσίες* (βλ. κεφ. 5). Εκτός από τον χειρισμό ατομικών υποθέσεων, στο πλαίσιο της νέας αρμοδιότητας προβλέπεται η δυνατότητα της Αρχής να διενεργεί σχετικές έρευνες και να δημοσιεύει ειδικές εκθέσεις για την εφαρμογή και τη βελτίωση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου (άρθρο 20, παράγρ. 3 του Ν. 3304/2005).

2. ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Το 2005, και σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγρ. 5 του Ν. 3094/2003, ο Συνήγορος του Πολίτη συνέταξε τρεις ειδικές εκθέσεις οι οποίες παρατίθενται περιληπτικά στη συνέχεια.

2.1 «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΡΑΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΕΛΑΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ»

Έναυσμα για τη σύνταξη της έκθεσης αποτέλεσαν τόσο η υποβολή αναφορών στην Αρχή για τις συνθήκες κράτησης και τη διαδικασία απέλασης αλλοδαπών ανηλίκων όσο και αυτεπάγγελτες έρευνες σε χώρους διοικητικής κράτησης αλλοδαπών ανηλίκων, κυρίως στο λεκανοπέδιο της Αττικής και στον Νομό Μαγνησίας.

Η έκθεση εστιάζει στην περίπτωση αλλοδαπών ανηλίκων που κρατούνται σε χώρους της Ελληνικής Αστυνομίας όταν συλλαμβάνονται εντός της επικράτειας ως παράνομα διαμένοντες στη χώρα και οργανώνεται σε τρεις βασικές ενότητες. Στην πρώτη εκτίθενται οι διαπιστώσεις τόσο για τις συνθήκες κράτησης όσο και για την εφαρμογή του μέτρου της διοικητικής απέλασης των κρατούμενων αλλοδαπών ανηλίκων. Στη δεύτερη παρουσιάζονται και αναλύονται τα νομικά προβλήματα που εντοπίζονται κατά την κράτηση και την απέλαση των ανηλίκων. Στην τρίτη ενότητα περιλαμβάνονται αναλυτικές προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Τέλος, σε παράρτημα παρατίθενται φωτογραφίες που τεκμηριώνουν τις παρατηρήσεις της Αρχής. Κεντρικό συμπέρασμα της έκθεσης είναι ότι η ιδιότητα του ανηλίκου υποχωρεί έναντι της ιδιότητας του παραβάτη της μεταναστευτικής νομοθεσίας. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Συνηγόρου του Πολίτη:

A. Το σημαντικότερο πρόβλημα εντοπίζεται στην πλήρη ανεπάρκεια αφενός των υποδομών, των παροχών και των διαδικασιών για τη μεταχείριση των κρατούμενων ανηλίκων και αφετέρου της σχετικής νομοθεσίας που διέπει τα ζητήματα του αστυνομικού ελέγχου, της διοικητικής (αστυνομικής) κράτησης και της απέλασής τους. Ειδικότερα, ως προς τις συνθήκες κράτησης, η Αρχή παρατήρησε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ανήλικοι, ηλικίας κυρίως από 13 έως 18 ετών, κρατούνταν συνωστισμένοι μαζί με ενήλικες, λόγω έλλειψης χώρων. Οι χώροι κράτησης ανηλίκων ήταν μικροί, δεν ήταν σε καλή κατάσταση, είχαν ανεπαρκή φωτισμό και υπήρχαν προβλήματα στον προαυλισμό· προβλήματα επίσης υπήρχαν στην υγιεινή και τη σίτιση των κρατούμενων. Επιπλέον, οι ανήλικοι δεν ενημερώνονταν επαρκώς για τα δικαιώματά τους διότι δεν υπήρχε δυνατότητα διερμνεύσεως. Εξαιτίας των συνθηκών αυτών, οι κρατούμενοι ανήλικοι ήταν εμφανώς καταβεβλημένοι σωματικά και σε κακή ψυχολογική διάθεση.

B. Ως προς τη διαδικασία της απέλασης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι ο εισαγγελέας ανηλίκων δεν ενημερώνεται σε όλες τις περιπτώσεις, ακόμη και όταν ο ανήλικος έχει υποβάλει αίτηση ασύλου, γεγονός που στερεί τον ανήλικο από τη δυνατότητα έννομης προστασίας. Επίσης, οι αρμόδιες αρχές για την εκτέλεση της διοικητικής απέλασης δεν μεριμνούν για τον μη αποχωρισμό του ανηλίκου από τους γονείς ή για την επανένωσή του με αυτούς κατά την εφαρμογή του μέτρου. Επιπλέον, δεν εφαρμόζονται τα όσα προβλέπονται για τον επαναπατρισμό, με αποτέλεσμα ο ανήλικος να παραδίδεται στους συνοριακούς και τελωνειακούς υπαλλήλους του όμορου κράτους, χωρίς προηγούμενη επικοινωνία και συνεννόηση με ειδικές και αρμόδιες αρχές της χώρας προέλευσης. Η πρακτική αυτή δεν εγγυάται την επανένωση του παιδιού με την οικογένειά του· επίσης, δεν έχει εκτιμηθεί αρμοδίως εάν με την επιστροφή του ανηλίκου στο συγκεκριμένο κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον διασφαλίζονται τα δικαιώματά του.

Ως προς την επιβολή του μέτρου της απέλασης, επισημαίνεται ότι απόφαση για διοικητική απέλαση ανηλίκου χωρίς να συνεκτιμάται η διάρκεια παραμονής του στη χώρα ή το γεγονός ότι έχει γεννηθεί στην Ελλάδα, καθώς και οι συνέπειες της απέλασης για τον ίδιο και την οικογένειά του, αποτελούν επαχθές και ενδεχομένως απρόσφορο μέτρο, σε κάθε περίπτωση δυσανάλογα δυσμενές ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό της αποκατάστασης της νομιμότητας.

Ανάμεσα σε άλλα μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την προστασία των δικαιωμάτων των αλλοδαπών ανηλίκων, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει: α) την κατάργηση του μέτρου της αστυνομικής κράτησης αλλοδαπών ανηλίκων για παράνομη είσοδο στη χώρα και αντικατάστασή του από εναλλακτικά μέτρα φιλοξενίας ή/και προστατευτικής φύλαξης, σε κατάλληλες υποδομές, όσο διαρκούν οι ενέργειες για την ταυτοποίησή τους, τη διερεύνηση των συνθηκών και των αιτίων εισόδου τους στη χώρα, την αναζήτηση του οικογενειακού τους περιβάλλοντος και τον καθορισμό της έννομης προστασίας τους· β) την κατάργηση του μέτρου της απέλασης για αλλοδαπούς ανηλίκους, οι οποίοι αποτελούν υποκείμενα διεθνούς προστασίας, και αντικατάστασή του, στις περιπτώσεις εκείνες που δεν στοιχειοθετείται δικαίωμα διαμονής (ως προσφορότερη λύση για την προστασία του ανηλίκου), από τη διαδικασία της επιστροφής και του επαναπατρισμού, όταν αυτό είναι εφικτό. Ειδικότερα, προτείνεται η προστασία από απέλαση όλων των ανηλίκων, δηλαδή των προσώπων κάτω των 18 ετών, εκτός αν ακολουθούν τον γονέα ή τον ασκούντα τη γονική μέριμνα που απελευνεται, και γ) τη λήψη μέτρων συστηματικής καταγραφής, ταυτοποίησης, ενημέρωσης, νομικής εκπροσώπησης και επιτροπείας-επιμέλειας, για την προστασία όλων των δικαιωμάτων των αλλοδαπών ανηλίκων.

2.2 «ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ ΑμεΑ, ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν. 2643/1998»

Έναυσμα για τη σύνταξη της έκθεσης αποτέλεσαν οι 204 σχετικές αναφορές πολιτών που έχει δεχθεί συνολικά ο Συνήγορος του Πολίτη. Οι αναφορές επισημαίνουν παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των αρμόδιων οργάνων κατά τη διαδικασία που προέβλεψαν οι δύο προκηρύξεις για τοποθετήσεις (των ετών 2000 και 2002). Κατά την εξέταση των αναφορών διαπιστώθηκε ότι ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται ο Ν. 2643/1998 αφήνει σημαντικά κενά στην προστασία ομάδων του πληθυσμού που ο νομοθέτης θεωρεί ευπαθείς.

Ειδικότερα:

- Η ανεργία αποτελεί σήμερα μείζον κοινωνικό πρόβλημα και πλήττει ιδίως τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Ο νόμος προβλέπει την έκδοση μίας προκήρυξης ανά έτος, ορίζοντας μάλιστα ακριβές χρονοδιάγραμμα. Εν τούτοις, από την έναρξη ισχύος του νόμου (Σεπτέμβριος 1998) έως τα τέλη του 2004 εκδόθηκαν μόνο δύο προκηρύξεις, αντί των έξι που προβλέπονταν.
- Ο νόμος έχει εκδοθεί πριν από την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001, που προβλέπει κατά τρόπο πληρέστερο την προστασία των ΑμεΑ, και πριν από την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ, η οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην καταπολέμηση και την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω αναπηρίας.
- Στην προκήρυξη του 2002 αποκλείστηκε από τη μοριοδότηση ποσοστό μεγαλύτερο του 60% των υποψηφίων.
- Σχεδόν κάθε τοποθέτηση σε επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα έχει προσβληθεί από τον υπόχρεο εργοδότη ενώπιον του αρμόδιου οργάνου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη εξέτασε τις απόψεις που ανέπτυξαν εγγράφως η δημόσια διοίκηση και οι εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων κοινωνικών ομάδων απαντώντας σε σχετικό ερωτηματολόγιο. Επίσης διοργάνωσε στις 14.12.2004 στα γραφεία του ημερίδα για τον Ν. 2643/1998, όπου, για πρώτη φορά από τη θέσπιση ποσοτώσεων υπέρ ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, συμμετείχαν και αντάλλαξαν απόψεις εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων κοινωνικών ομάδων και της δημόσιας διοίκησης και τρίτοι εμπειρογνώμονες.

Οι προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, όπως διατυπώνονται στο κείμενο της ειδικής έκθεσης, αποτελούν βάση για την περαιτέρω επεξεργασία κανονιστικών ρυθμίσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες, σε συνεργασία και με τους φορείς που εκπροσωπούν τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες.

Συγκεκριμένα:

- Σε σχέση με τη διαδικασία τοποθετήσεων, ο Συνήγορος του Πολίτη υπέβαλε 16 προτάσεις, με στόχο την αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση της διαδικασίας. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - Η ενημέρωση και η ενδυνάμωση του προσωπικού των περιφερειακών διευθύνσεων του ΟΑΕΔ και των άλλων υπηρεσιών που εμπλέκονται στη λειτουργία του συστήματος των υποχρεωτικών τοποθετήσεων (π.χ. επιθεωρήσεις εργασίας, υγειονομικές επιτροπές).
 - Η δημιουργία βάσης δεδομένων που να περιέχει τα στοιχεία όσων έκαναν στο παρελθόν χρήση του δικαιώματος για υποχρεωτική πρόσληψη. Τα συλλεγόμενα στοιχεία μπορούν κατ' αρχάς να αφορούν μόνο στους τοποθετηθέντες με τον Ν. 2643/1998 (και σε βάθος χρόνου όλους εκείνους που διορίστηκαν ή προσλήφθηκαν υποχρεωτικά δυνάμει προηγούμενων νομοθετικών καθεστώτων).
- Σε σχέση με την εξειδίκευση της παρεχόμενης προστασίας, ο Συνήγορος του Πολίτη υπέβαλε 13 προτάσεις, με στόχο την αποτελεσματικότερη ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας των προσώπων που προστατεύει ο Ν. 2643/1998. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - Ο διαχωρισμός του νομοθετικού πλαισίου για κάθε προστατευόμενη ομάδα.
 - Τα μέτρα προσαρμογής του εργασιακού χώρου για τα ΑμεΑ.
 - Η διασφάλιση της αξιοπιστίας και της αντικειμενικότητας του συστήματος διάγνωσης και αξιολόγησης της αναπηρίας.
 - Η παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής και διαμεσολάβησης από τον ΟΑΕΔ ή από την Επιθεώρηση Εργασίας για τον ιδιωτικό τομέα κατά τη διάρκεια της εργασιακής σχέσης.
- Σε σχέση με την ευρύτερη αποδοχή του μέτρου από τις υπόχρεες επιχειρήσεις, ο Συνήγορος του Πολίτη υπέβαλε επτά προτάσεις, με στόχο την ευρύτερη κοινωνική συναίνεση στο εργασιακό περιβάλλον. Ενδεικτικά αναφέρονται:
 - Καλύτερη αντιστοίχιση των αναγκών των τοποθετούμενων με τις ανάγκες των υπόχρεων επιχειρήσεων και καλύτερη αναλογία των τοποθετήσεων προς το μέγεθος της κάθε κατηγορίας προσωπικού.
 - Σύνδεση του συστήματος των υποχρεωτικών τοποθετήσεων με προγράμματα κατάρτισης των προστατευόμενων προσώπων και ταυτόχρονη εξέταση των αναγκών των υπόχρεων επιχειρήσεων.
 - Εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπουν την επιδότηση των υπόχρεων επιχειρήσεων που απασχολούν ΑμεΑ για μέρος των αποδοχών τους και για την εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας.

2.3 «ΑΠΑΛΟΤΡΙΩΣΗ, ΣΤΕΡΗΣΗ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ»

Τον Απρίλιο ο Συνήγορος του Πολίτη εκπόνησε ειδική έκθεση με αντικείμενο την απαλοτρίωση, τη στέρηση ή άλλους περιορισμούς της ιδιοκτησίας και τη διαδικασία καταβολής της νόμιμης αποζημίωσης στους δικαιούχους. Έναυσμα για τη σύνταξη της έκθεσης αποτέλεσε ο μεγάλος αριθμός (388) σχετικών αναφορών που δέχθηκε η Αρχή από τον Οκτώβριο του 1998 έως τον Ιούνιο του 2004. Η αποδελτίωση και η συστηματική ομαδο-

ποίηση του υλικού αναδεικνύει ότι το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, αν και συνταγματικά κατοχυρωμένο, δεν τυγχάνει πάντοτε της επιβλαβόμενης προστασίας κατά την άσκηση της διοικητικής δράσης. Στο φαινόμενο αυτό συχνά συμβάλλει και το οικείο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο αφήνει ευρύτητα περιθώρια στη διοίκηση ως προς τον χρόνο προώθησης των σχετικών διοικητικών διαδικασιών, ευνοώντας έτσι την ανάπτυξη διοικητικών πρακτικών αντίθετων προς τη νομιμότητα.

Στο Α' μέρος της έκθεσης παρουσιάζεται ο σκοπός της: α) να καταγράψει βασικές όψεις της διοικητικής παθογένειας στο πεδίο της προστασίας της ιδιοκτησίας και στην αξιολόγηση των παραγόντων που συντείνουν στη δημιουργία φαινομένων κακοδιοίκησης, και β) να συμβάλει στον διάλογο, με σκοπό τη βελτίωση της διοικητικής δράσης και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών.

Στο Β' μέρος της έκθεσης προβάλλεται η ποσοτική και ποιοτική διάσταση των αναφορών μέσα από την επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων και την παρουσίαση γραφημάτων. Ειδικότερα, εξετάζονται η χρονολογική, θεματική και γεωγραφική κατανομή των αναφορών και η ταυτότητα των εμπλεκόμενων διοικητικών φορέων.

Στο Γ' μέρος αναδεικνύονται, κυρίως, τρεις όψεις της διοικητικής παθογένειας: α) οι σοβαρές καθυστερήσεις κατά τη διαδικασία κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για αρχαιολογικούς σκοπούς και κατά την καταβολή της σχετικής αποζημίωσης, καθώς και η υπέρμετρη χρονικά διατήρηση των πολεοδομικών βαρών στις περιπτώσεις των κοινωφελών χώρων, β) η μακροχρόνια δέσμευση της ιδιοκτησίας, χωρίς προηγούμενη κήρυξη αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, κυρίως για πολιτιστικούς και πολεοδομικούς σκοπούς, και γ) η προσωρινή ή οριστική στέρηση της χρήσης ακινήτων χωρίς να καταβάλλεται εγκαίρως ή χωρίς να καταβάλλεται καθόλου η νόμιμη αποζημίωση, η οποία αφορά σε υποθέσεις επιτάξεων και προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Στο Δ' μέρος παρουσιάζεται η σχετική εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη και αναδεικνύονται, ανάλογα με τη θεματική κατηγορία, συγκεκριμένες εκφάνσεις της κακοδιοίκησης.

Συμπερασματικά, η Αρχή προτείνει:

- στην περίπτωση της εφαρμογής των σχεδίων πόλεως, την απλοποίηση και/ή τη συμπλήρωση του ισχύοντος νομικού πλαισίου, ιδιαίτερα όσον αφορά στον χρόνο εφαρμογής τους·
- τον σαφή και αξιόπιστο χρονικό προγραμματισμό για την εφαρμογή των σχεδίων πόλεως από τους αρμόδιους φορείς·
- την έναρξη διαλόγου για τους μηχανισμούς «ιδιωτικής πολεοδόμησης» σε περιοχές εντός σχεδίου πόλεως·
- τη συστηματική τήρηση της διοικητικής διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3028/2002 για την καταβολή αποζημίωσης στις περιπτώσεις ουσιώδους περιορισμού ή οριστικής ή προσωρινής στέρησης της κατά προορισμό χρήσης του ακινήτου·
- την άμεση έκδοση του κανονιστικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγρ. 4 του άρθρου 22 του Ν. 1650/1986·
- την επίσπευση των διαδικασιών στις περιπτώσεις θεσμοθέτησης ζωνών οικιστικού ελέγχου.

3. ΑΥΤΟΨΙΕΣ – ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύμφωνα με τον Ν. 3094/2003 (άρθρο 4, παράγρ. 5), κατά τη διερεύνηση των αναφορών ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να διενεργεί αυτοψίες προκειμένου να διαμορφώσει ιδίαν αντίληψη για πραγματικά γεγονότα ή καταστάσεις. Η εμπειρία της Αρχής επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα διενέργειας και την αποτελεσματικότητα των αυτοψιών σε πολλές περιπτώ-

σεις, ιδίως όταν πρόκειται για διερεύνηση αναφορών σχετικών με πολεοδομικά και άλλα συναφή θέματα του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, για ζητήματα κράτησης που εμπίπτουν κυρίως στην αρμοδιότητα του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, καθώς και για ζητήματα υγειονομικής περιθάλψης με τα οποία ασχολείται ο Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας. Η διενέργεια αυτοψιών είναι αποτελεσματικό θεσμικό εργαλείο και για τις υποθέσεις του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, καθώς στην αρμοδιότητά του εμπίπτουν τόσο οι δημόσιες υπηρεσίες όσο και οι ιδιώτες. Κατά το 2005 ο Συνήγορος του Πολίτη διενήργησε αυτοψία στις ακόλουθες περιπτώσεις.

ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, ύστερα από την παρέμβασή του τον Σεπτέμβριο του 2003 για την παραλαβή και την εξέταση των αιτημάτων ασύλου από το Τμήμα Αλλοδαπών Αθηνών (*Ετήσια έκθεση 2003*, σ. 110–111), εξακολούθησε να παρακολουθεί το ζήτημα. Τον Φεβρουάριο του 2005 διενήργησε για δεύτερη φορά αυτοψία στο συγκεκριμένο τμήμα, κατά την οποία επιβεβαιώθηκε ότι τα προβλήματα εξακολουθούσαν να υφίστανται.

Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι από τους ενδιαφερομένους να καταθέσουν αίτημα ασύλου επιλέγονταν αυθαίρετα ορισμένοι, ιδίως αυτοί που παρίσταντο με δικηγόρο. Επίσης, οι συνεντεύξεις των αιτούντων άσυλο ήταν ιδιαίτερα ελλιπείς και απαιτούνταν ή να προσκομίζεται μισθωτήριο συμβόλαιο κατοικίας ή υπεύθυνη δήλωση φιλοξενίας ως προϋπόθεση ώστε να παραληφθεί η αίτηση, πράγμα που δεν βρίσκει έρεισμα στο ΠΔ 61/1999.

Η Διεύθυνση Αλλοδαπών δέχθηκε τις απόψεις της Αρχής, οι οποίες γνωστοποιήθηκαν και στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, το οποίο στη συνέχεια τις έθεσε προς συζήτηση στην άτυπη επιτροπή που λειτουργεί από τον Απρίλιο του 2005 για τα θέματα ασύλου (ενδεικτικά, υποθέσεις 113/2005, 1915/2005, 3400/2005).

ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΜΑΛΑΝΔΡΙΝΟΥ

Τον Μάρτιο τετραμελές κλιμάκιο της Αρχής διενήργησε αυτοψία στο Γενικό Κατάστημα Κράτησης Μαλανδρινού, προκειμένου να εξεταστούν οι συνθήκες κράτησης και επικοινωνίας των ενδιαφερομένων.

Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκαν δυσκολίες στη διασφάλιση της επικοινωνίας των κρατουμένων με το συγγενικό ή το φιλικό τους περιβάλλον είτε λόγω της απόστασης του καταστήματος από τα μεγάλα αστικά κέντρα είτε για άλλους τεχνικούς λόγους, οι οποίοι ωστόσο μπορούν και πρέπει να αντιμετωπιστούν. Προβληματική ήταν επίσης η μεταφορά των κρατουμένων, για την προστασία των οποίων πρέπει να ληφθούν άμεσα περισσότερα μέτρα. Διαπιστώθηκε ακόμη ότι δεν υπήρχε συνεχώς τρεχούμενο νερό, η θέρμανση ήταν ελλιπής, η πρόσβαση στους χώρους άθλησης προβληματική και έλειπε η βιβλιοθήκη (υποθέσεις 13520/2004, 13522/2004, 13555/2004).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΡΑΘΩΝΑ

Τον Μάιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Αστυνομικό Τμήμα Μαραθώνα ύστερα από αναφορά που υποβλήθηκε από συνηγόρους αλλοδαπών κρατουμένων σχετικά με τις συνθήκες κράτησής τους. Κατά τη διενέργεια της αυτοψίας διαπιστώθηκε ότι στο κρατητήριο του τμήματος υπήρχαν 12 άτομα (διαφόρων εθνικοτήτων), που είχαν συλληφθεί για παράβαση διατάξεων της νομοθεσίας περί αλλοδαπών (Ν. 2910/2001) και κρατούνταν κατ' εντολήν της αρμόδιας διεύθυνσης αλλοδαπών, έως ότου τους κοινοποιηθούν οι σχετικές απο-

φάσεις διοικητικής απέλασης ή προκειμένου να εκτελεστούν οι απελάσεις που τους είχαν επιβληθεί. Εκτός από τις προβληματικές συνθήκες κράτησης, εντοπίστηκε καθυστέρηση στην κοινοποίηση των αποφάσεων προσωρινής κράτησης και διοικητικής απέλασης ή ακόμη και μη κοινοποίησή τους στους ενδιαφερόμενους κρατούμενους από την αρμόδια διεύθυνση αλλοδαπών. Αυτό όμως επιδεινώνει με τη σειρά του και τις συνθήκες κράτησης, επειδή το κρατητήριο, που είναι χώρος με υποδομή μόνο για προσωρινή κράτηση, μετατρέπεται σε χώρο διοικητικής κράτησης μεγάλου αριθμού κρατούμενων για μεγάλο χρονικό διάστημα (υπόθεση 6492/2005).

ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

Τον Ιούλιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Τμήμα Ασφαλείας Πατρών, όπου κρατούνταν 19 αλλοδαποί διαφόρων ιθαγενειών, για τους περισσότερους από τους οποίους είχε εκδοθεί απόφαση διοικητικής απέλασης. Οι αστυνομικοί που συναντήθηκαν με το κλιμάκιο της Αρχής παραδέχθηκαν ότι η κτιριακή υποδομή δεν ήταν κατάλληλη για κράτηση και επισήμαναν ότι έχουν γίνει ήδη προτάσεις για μετεγκατάσταση.

Σε νεότερη επίσκεψη κλιμακίου του Συνηγόρου του Πολίτη στην Πάτρα τον Νοέμβριο διαπιστώθηκε ότι έχει προχωρήσει η διαδικασία για τη μεταστέγαση των κρατητηρίων του Τμήματος Ασφαλείας στο κτίριο όπου στεγάζεται σήμερα το 2ο Αστυνομικό Τμήμα Πατρών, και ότι είχε οριστεί διαγωνισμός στις 18.11.2005 προκειμένου να μισθωθεί ακίνητο για τη μεταστέγαση του τμήματος (υπόθεση 10529/2005).

ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΓΩΓΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Τον Ιούλιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Τμήμα Μεταγωγών Πατρών, όπου κρατούνταν μια γυναίκα και εννέα άνδρες κάτω από ιδιαίτερα κακές συνθήκες. Ιδιαίτερα επικίνδυνη είναι η εξωτερική σκάλα του τμήματος, η οποία χρησιμοποιείται για τη μεταφορά των κρατούμενων. Όπως διαπιστώθηκε, η μεταστέγαση του Τμήματος Μεταγωγών δεν είναι στα άμεσα σχέδια της αρμόδιας αστυνομικής διεύθυνσης. Υπάρχει ένα γενικότερο σχέδιο για την αξιοποίηση ιδιόκτητου ακινήτου, αλλά σύμφωνα με την εκτίμηση του διοικητή του τμήματος δεν διαφαίνεται πιθανότητα υλοποίησής του στο άμεσο μέλλον (υπόθεση 10529/2005).

ΚΥΚΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΑΥΤΟΨΙΕΣ ΣΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Ο Συνήγορος του Πολίτη διενέργησε σειρά αυτοψιών σε νοσοκομεία για δύο ειδικότερα θέματα: για τη διαχείριση νοσοκομειακών αποβλήτων, στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας που διεξάγει για το θέμα, και για τη νοσηλεία ασθενών με AIDS.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Κλιμάκια του Κύκλου Κοινωνικής Προστασίας διενήργησαν αυτοψίες στα νοσοκομεία: Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Αθηνών «Γ. Γεννηματάς» (Απρίλιος), Γενικό Νοσοκομείο Νίκαιας «Άγιος Παντελεήμων» (Μάιος), Γενικό Νοσοκομείο Αφροδίσιων και Δερματικών Νόσων «Α. Συγγρός», Αντικαρκινικό Ογκολογικό Νοσοκομείο Αθηνών «Άγιος Σάββας» και Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας. Διαπιστώθηκε ότι είτε δεν υπήρχε εσωτερικός κανονισμός διαχείρισης επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων (Γενικό Κρατικό Αθηνών, «Α. Συγγρός», «Άγιος Σάββας») είτε ήταν υπό κατάρτιση (Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας, Γενικό Κρατικό Νίκαιας).

Τα επικίνδυνα στερεά απόβλητα αποθηκεύονταν προσωρινά σε ειδικό ψυγείο είτε

ώσου να μεταφερθούν στη Μονάδα Αποτέφρωσης Νοσοκομειακών Απορριμμάτων του Ενιαίου Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής (Γενικό Κρατικό Αθηνών, Γενικό Κρατικό Νίκαιας) είτε ώσου να παραληφθούν για επεξεργασία από συμβεβλημένες ιδιωτικές εταιρίες («Α. Συγγρός»). Στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας, από το 1999, που άρχισε να λειτουργεί το νοσοκομείο, μέχρι σήμερα, τα επικίνδυνα στερεά απόβλητα αποτεφρώνονται στον κλίβανο του νοσοκομείου.

Η συλλογή των αιχμηρών αντικειμένων γινόταν σε σκληρά πλαστικά δοχεία, των οικιακού τύπου αποβλήτων σε μαύρες σακούλες και των επικίνδυνων σε ειδικές σακούλες (κόκκινες) ή χαρτοκιβώτια. Τα υγρά απόβλητα των ακτινολογικών εργαστηρίων στις περισσότερες περιπτώσεις συλλέγονται σε πλαστικό δοχείο και παραλαμβάνονται, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (Γενικό Κρατικό Νίκαιας, «Άγιος Σάββας», Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας). Τέλος, σε όλα τα νοσοκομεία επισημάνθηκε έλλειψη χώρων προσωρινής αποθήκευσης των επικίνδυνων αποβλήτων.

Στο πλαίσιο της ίδιας αυτεπάγγελτης έρευνας διενεργήθηκε αυτοψία στη Μονάδα Αποτέφρωσης Νοσοκομειακών Απορριμμάτων στον Δήμο Άνω Λιοσίων (Μάιος). Υπάλληλοι της εγκατάστασης υποστήριξαν ότι δεν γίνεται ορθή συσκευασία των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων σε κάποιες υγειονομικές μονάδες, με αποτέλεσμα να έχουν τραυματιστεί εργαζόμενοι της εγκατάστασης αποτέφρωσης.

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ AIDS

Με αφορμή αναφορά (υπόθεση 21704/2004), ο Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας διεξήγαγε ευρύτερη έρευνα για τις συνθήκες νοσηλείας ασθενών με AIDS, με σκοπό τη σύνταξη σχετικού πορίσματος. Κλιμάκιο της Αρχής διενήργησαν αυτοψίες στα νοσοκομεία: «Α. Συγγρός» (Φεβρουάριος), Γενικό Κρατικό Νίκαιας (Μάιος), «Άγιος Σάββας» και Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας.

Στο νοσοκομείο «Α. Συγγρός», το οποίο είναι κέντρο αναφοράς λοιμώξεων HIV (AIDS), παρακολουθούνταν περίπου 870 ασθενείς, ενώ η ειδική μονάδα διαθέτει εννέα κλίνες και δύο κλίνες βραχείας νοσηλείας. Στο Γενικό Κρατικό Νίκαιας παρακολουθούνταν 70 ασθενείς, ενώ για τη νοσηλεία τους υπήρχε μόνον ένας δίκλινος θάλαμος. Στο νοσοκομείο δεν υπάρχει τμήμα λοιμώξεων, το οποίο όμως, σύμφωνα με τους γιατρούς, βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας και θα διαθέτει 5 κλίνες. Στον «Άγιο Σάββα» δεν καταγράφηκαν προβλήματα στη νοσηλεία ασθενών με AIDS, όπου ένας μονόκλινος θάλαμος καλύπτει γενικότερα τις ανάγκες των περιστατικών μολυσματικών ασθενειών. Τέλος, στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας διαπιστώθηκε ότι οι ασθενείς ή φορείς του ιού συνήθως παραπέμπονται στην Αθήνα ή στη Θεσσαλονίκη, όπου υπάρχουν ειδικά νοσοκομεία-κέντρα αναφοράς. Στη μαιευτική κλινική του νοσοκομείου, τοκετοί ασθενών με AIDS αντιμετωπίστηκαν χωρίς προβλήματα· επίσης χωρίς προβλήματα νοσηλεύτηκαν και οι ασθενείς με AIDS στη γαστρεντερολογική κλινική, όπως ανέφερε ο διευθυντής της. Η ορθοπεδική κλινική δέχθηκε περισσότερους ασθενείς με AIDS από τις υπόλοιπες κλινικές του νοσοκομείου, χωρίς να παρατηρηθούν προβλήματα, επισημάνθηκε όμως ότι η νοσηλεία τους θα ήταν πιο εύκολη εάν λειτουργούσε το τμήμα λοιμώξεων, το οποίο υπάρχει μεν, αλλά δεν λειτουργεί.

Για εξειδικευμένες εξετάσεις, που δεν γίνονται στα νοσοκομεία, οι ασθενείς παραπέμπονται σε άλλα νοσοκομεία. Οι γιατροί του νοσοκομείου «Α. Συγγρός» υποστήριξαν ότι σε κάποιες περιπτώσεις έχουν παρατηρηθεί δυσλειτουργίες στην περίθαλψη των ασθενών,

καθώς πάσχοντες δεν γίνονται δεκτοί στα νοσοκομεία στα οποία παραπέμπονται, με την αιτιολογία ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα κρεβάτια. Αντίθετα, οι γιατροί του Γενικού Κρατικού Νίκαιας δεν ανέφεραν προβλήματα σε όσες περιπτώσεις χρειάστηκε να παραπεμφθούν ασθενείς για θεραπευτικές ή διαγνωστικές πράξεις σε άλλα νοσηλευτικά ιδρύματα.

ΑΥΤΟΨΙΕΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΤΟΠΙΚΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Τον Ιούνιο διενεργήθηκε αυτοψία στο υποκατάστημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Αγίας Παρασκευής με αφορμή την καθυστέρηση έκδοσης και κοινοποίησης αποτελέσματος εργαστηριακής εξέτασης ερυθράς σε ασφαλισμένη-επίτοκο του ιδρύματος, γεγονός που είχε ως συνέπεια να εκτίθεται σε κίνδυνο η υγεία του εμβρύου και της εγκύου. Κατά την αυτοψία εντοπίστηκαν λειτουργικά και οργανωτικά προβλήματα της υπηρεσίας, ειδικότερα όσον αφορά στη διακίνηση και τη διαχείριση των δειγμάτων αίματος, καθώς και στην τήρηση καρτέλας ασθενούς, τα οποία επιφέρουν μεγάλες καθυστερήσεις στην έκδοση και την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων. Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε τη διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης για την απόδοση ευθυνών, η οποία είναι σε εξέλιξη (υπόθεση 4641/2005).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ΜΥΚΟΝΟΥ

Στο πλαίσιο διερεύνησης αναφορών που αφορούν στην καθυστέρηση έκδοσης διοικητικών πράξεων, διενεργήθηκε τον Αύγουστο αυτοψία στο Παράρτημα ΙΚΑ της Μυκόνου. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ανεπαρκής στελέχωση της υπηρεσίας, αναντίστοιχη με τον όγκο εργασίας που καλείται να διεκπεραιώσει το παράρτημα. Επιπλέον, προβλήματα υπήρχαν στην κατανομή του υπάρχοντος προσωπικού ανάμεσα στα τμήματα, αλλά και λειτουργικά προβλήματα, κυρίως στη διαχείριση του αρχείου της υπηρεσίας. Αμέσως μετά την αυτοψία διεκπεραιώθηκαν δύο από τις τέσσερις υποθέσεις των πολιτών που είχαν προσφύγει στην Αρχή, και δρομολογήθηκε η διεκπεραίωση των υπολοίπων μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα (υποθέσεις 22228/2004, 6410/2005, 5266/2005, 13696/2001).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ΛΑΡΙΣΑΣ –

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΑΕΔ ΛΑΡΙΣΑΣ

Τον Οκτώβριο διενεργήθηκε αυτοψία στο Περιφερειακό Υποκατάστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Λάρισας. Αντικείμενο ήταν η εξέταση της νομιμότητας μιας ανακλυπτικής απόφασης σχετικά με την απόδοση δαπανών νοσηλείας στο εξωτερικό για μεταμόσχευση μυελού των οστών (άρθρο 18 του Ν. 2639/1998: παροχές ασθενείας σε είδος ανέργων κάτω των 29 ετών). Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκαν ουσιώδεις παραλείψεις εκ μέρους τμημάτων της υπηρεσίας, σωρεία διοικητικών παρατυπιών και δυσλειτουργίες τόσο στην ενδοϋπηρεσιακή επικοινωνία όσο και στην επικοινωνία της υπηρεσίας με το κατάστημα του ΟΑΕΔ Λάρισας, το οποίο εμπλέκεται στη διαδικασία χορήγησης της συγκεκριμένης παροχής. Ειδικότερα, παρατηρήθηκαν παραλείψεις στην τήρηση του ειδικού πρωτοκόλλου για τους ασφαλισμένους με βάση τον Ν. 2639/1998, παρατυπίες στη θεώρηση βιβλιαρίου υγείας από το Τμήμα Μητρώου Ασφαλισμένων και, συνολικότερα, παράνομη δράση της διοίκησης σχετικά με την έκδοση της αρχικής απόφασης για απόδοση δαπανών νοσηλείας. Επιστήμονας του Συνηγόρου του Πολίτη επισκέφθηκε και το κατάστημα του ΟΑΕΔ στη Λάρισα για να ερευνήσει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες χορηγήθηκαν οι βεβαιώσεις που προβλέπονται από τον νόμο ως προϋπόθεση για την έναρξη ασφαλιστικής ικανότητας των ανέργων στο ΙΚΑ. Η υπόθεση βρίσκεται σε εξέλιξη (υπόθεση 11345/2005).

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Με εκπροσώπους του Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Καλλιθέας (Φεβρουάριος). Αντικείμενο της συνάντησης ήταν η μεγάλη καθυστέρηση εκ μέρους του Τμήματος Εσόδων να διεκπεραιώσει τις υποθέσεις ασφαλισμένων του ιδρύματος και η αδράνεια των υπαλλήλων του υποκαταστήματος να ανταποκριθούν ως προς τις διαμεσολαβητικές προσπάθειες του Συνηγόρου του Πολίτη. Μετά τη συνάντηση επιλύθηκαν οι υποθέσεις που εκκρεμούσαν και έκτοτε η συνεργασία μεταξύ της υπηρεσίας και της Αρχής είναι απρόσκοπτη (ενδεικτικά, υποθέσεις 19906/2002, 14221/2003, 11719/2003, 2550/2003, 20621/2003, 3231/2004).
- Με τη διοίκηση του ΟΓΑ (Φεβρουάριος). Συζητήθηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο οργανισμός, όπως οι ελλείψεις προσωπικού, η απουσία ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος και η υπαγωγή στην ασφάλιση του ΟΓΑ των μισθωτών που απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα. Από τη συζήτηση έγιναν σαφείς οι αντικειμενικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο ΟΓΑ και οδηγούν σε καθυστέρηση στην απονομή των παροχών και τη διεκπεραίωση των αιτημάτων των πολιτών, παρά τις προσπάθειες που καταβάλλει το προσωπικό.
- Με τη διοίκηση του ΝΑΤ (Φεβρουάριος). Συζητήθηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασφαλισμένοι του ταμείου. Ενδεικτικά αναφέρονται: καθυστερήσεις απάντησης σε αιτήσεις, προβλήματα στη διαδικασία αναγνώρισης χρόνου υπηρεσίας, στη ρύθμιση οφειλόμενων εισφορών, στην εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων κ.ά., καθώς και η δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι ασφαλισμένοι στην τηλεφωνική επικοινωνία με το ταμείο. Σε γενικές γραμμές, η συνάντηση συνέβαλε στην επίλυση των περισσότερων υποθέσεων. Δυστυχώς, το πνεύμα καλής συνεργασίας που επικράτησε στη συνάντηση δεν είχε συνέχεια (ενδεικτικά, υποθέσεις 21570/2004, 20233/2004, 1176/2005, 1063/2005, 455/2005).
- Με τον πρόεδρο του Οργανισμού Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ (Μάρτιο). Συζητήθηκαν: η αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης στη ΔΕΗ, η υγειονομική κάλυψη των ασφαλισμένων, η εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και γενικότερα συνταξιοδοτικά προβλήματα που είχαν τεθεί υπόψη της Αρχής από πολίτες. Η συνάντηση απέβη επωφελής, αφού δόθηκαν λύσεις στις περισσότερες υποθέσεις και διαπιστώθηκε ότι η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του ταμείου, η αποτελεσματική διοίκηση και η άρτια κατάρτιση του προσωπικού έχουν συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία του ταμείου (11688/2003, 5168/2003, 16569/2003, 1235/2005).
- Με τον πρόεδρο του Ταμείου Προνοίας Κατωτέρων Πληρωμάτων Εμπορικού Ναυτικού (Μάρτιος), με αντικείμενο τη μη εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων. Το ταμείο ισχυρίστηκε ότι οι υποθέσεις προσκρούουν στην αντίθετη νομική άποψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Από την πλευρά του Συνηγόρου του Πολίτη υποστηρίχθηκε ότι δεν υφίσταται τέτοιο κώλυμα, όπως άλλωστε μνημονεύεται και στις σχετικές δικαστικές αποφάσεις. Οι υποθέσεις των πολιτών παραμένουν σε εκκρεμότητα (ενδεικτικά, υποθέσεις 19343/2004, 19340/2004, 18319/2004, 20420/2004).
- Με τον πρόεδρο του Συλλόγου Προάσπισης Δικαιωμάτων των Ασθενών (Απρίλιος), με αντικείμενο τις αρμοδιότητες του Συνηγόρου της Υγείας και τις δυνατότητες συνεργασίας με μη κυβερνητικές οργανώσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών.
- Με τη διοίκηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (Μάιος). Ανταλλάχθηκαν απόψεις για τη συνολική λειτουργία και την προοπτική βελτίωσης των υπηρεσιών του μεγαλύτερου ασφαλιστικού οργανισμού της χώρας. Ακόμη, συζητήθηκαν θέματα σχετικά με τη λειτουργία των υγειονομικών επιτροπών, την αναγκαιότητα συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού, το ενδεχόμενο κατάρτισης νέου οργανισμού λειτουργίας του ιδρύματος κ.ά. Η συζή-

τηση βοήθησε στην κατανόηση των αντικειμενικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, οι οποίες οδηγούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, στη μη έγκαιρη και την αναποτελεσματική αντιμετώπιση των αιτημάτων των πολιτών, παρά τις συνεχείς προσπάθειες που καταβάλλει το ίδρυμα.

ΚΥΚΛΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΑΥΤΟΨΙΕΣ

ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

Τον Φεβρουάριο, κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη επισκέφθηκε τον Δήμο Αμαρουσίου και προέβη σε έλεγχο φακέλων για υποθέσεις που αφορούσαν σε παράνομες καταλήψεις κοινόχρηστων χώρων από υπηρεσίες του δήμου και σε λειτουργία χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων σε περιοχή αμιγούς κατοικίας. Οι υπηρεσίες του Δήμου Αμαρουσίου δεν ανταποκρίθηκαν μετά την αυτοψία, και η Αρχή ζήτησε την παρέμβαση της Περιφέρειας Αττικής (υποθέσεις 15597/2002, 9107/2004).

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Τον Μάρτιο, κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη παρέστη σε αυτοψία που διενεργήθηκε από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία σε οικοδομή στο Άργος, για την οποία υπήρχαν καταγγελίες σχετικά με τη νομιμότητα έκδοσης της οικοδομικής άδειας. Πραγματοποιήθηκε και σύσκεψη στα γραφεία του Πολεοδομικού Γραφείου Άργους, από την οποία προέκυψε η ανάγκη διενέργειας νέας αυτοψίας στην οικοδομή και κρίθηκε απαραίτητη η χορήγηση αντιγράφων από τον φάκελο της υπόθεσης. Όπως ενημερώθηκε αργότερα η Αρχή, το Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της ΝΑ Αργολίδας, αφού διενήργησε νεότερη αυτοψία, ζήτησε από τον ιδιοκτήτη της οικοδομής να προβεί σε αναθεώρηση της υφιστάμενης οικοδομικής άδειας. Η υπόθεση εκκρεμεί (υπόθεση 18577/2003).

ΔΗΜΟΣ ΝΕΩΝ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ (ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ)

- Τον Μάιο κλιμάκιο επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη διενήργησε αυτοψία σε κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος στο δημοτικό διαμέρισμα Νέων Φλογητών. Διαπιστώθηκε ότι το κατάστημα προκαλούσε ηχορύπανση, και υπήρχαν υπερβάσεις της άδειας παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού. Ο Δήμος Νέων Μουδανίων προέβη σε επανέλεγχο της άδειας, η Κτηματική Υπηρεσία Χαλκιδικής όμως αρνείται να ελέγξει τη νομιμότητα της απόφασης παραχώρησης από τον δήμο (υπόθεση 15052/2003).
- Για υπόθεση σχετικά με τη λειτουργία γηπέδου 5x5 «mini soccer» στην παραλιακή οδό Μουδανίων, για το οποίο δεν υπήρχαν οι εκ του νόμου απαιτούμενες άδειες κατασκευής και λειτουργίας, διενεργήθηκε από κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη αυτοψία και στη συνέχεια σύσκεψη με τοπικές υπηρεσίες. Επιβεβαιώθηκε ότι οι σχετικές με το θέμα υπηρεσίες δεν γνωρίζουν ποια είναι αρμόδια για τον χαρακτηρισμό της εγκατάστασης και για τις οφειλόμενες ενέργειες. Η Αρχή ζήτησε από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και τη Διεύθυνση Οικοδομικών και Κτιριοδομικών Κανονισμών του ΥΠΕΧΩΔΕ να αποσαφηνίσουν όλες τις πτυχές της λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων. Η υπόθεση εκκρεμεί (υπόθεση 5821/2003).

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΒΑΛΑΣ

Κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη διενήργησε αυτοψία στον Δήμο Φιλιππων για δύο υποθέσεις, από τις οποίες η πρώτη αφορούσε σε αυθαίρετες κατασκευές καθ' υπέρβαση

της άδειας και η δεύτερη σε καταπίτωση κοινόχρηστων χώρων. Μετά την αυτοψία της Αρχής, διενήργησε αυτοψία και η ΝΑ Καβάλας και συνέταξε έκθεση αυθαίρετων κατασκευών και για τις δύο περιπτώσεις. Στη μεν πρώτη ο καταγγελλόμενος πρόεβη σε νομιμοποίηση των αυθαίρετων κατασκευών (υπόθεση 5496/2005), στη δε δεύτερη η ΝΑ πρόεβη σε κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών (υπόθεση 147/2004).

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Τον Ιούλιο διενεργήθηκε αυτοψία στην οδό Αποστόλου Παύλου και τις γύρω οδούς στην περιοχή του Θησείου για υποθέσεις σχετικά με τη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν πολλά τραπεζοκαθίσματα κατά μήκος της περιφράξης του αρχαιολογικού χώρου του ναού του Ηφαίστου, χωρίς την άδεια του Υπουργείου Πολιτισμού. Η διοίκηση ανταποκρίθηκε κατ' αρχήν στις συστάσεις της Αρχής, ωστόσο η αστυνόμευση και η εποπτεία ήταν ελλιπείς. Αναμένεται η ανταπόκριση του Δήμου Αθηναίων και του ΥΠΕΧΩΔΕ στις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη (υποθέσεις 8811/2003, 10883/2004).

ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

Τον Σεπτέμβριο, κλιμάκιο επιστημόνων της Αρχής διενήργησε αυτοψία σε σούπερ μάρκετ σε πεζόδρομο στον Δήμο Χαλανδρίου. Από την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι η επιχείρηση βρίσκεται σε ζώνη γενικής κατοικίας, όπου απαγορεύεται ρητά η χωροθέτηση υπεραγορών, και εντοπίστηκαν μικρές έκτασης παραβάσεις της Υγειονομικής Διάταξης Αιβ/8577/83 ως προς τα πωλούμενα είδη. Επίσης, στον πεζόδρομο έχουν διαμορφωθεί υπαίθριες θέσεις στάθμευσης για τους εργαζομένους στην επιχείρηση, καθώς και η είσοδος/έξοδος του υπόγειου χώρου στάθμευσης. Στον πεζόδρομο αυτόν βρίσκεται ρωμαϊκό μνημείο, το οποίο έχει περικλειστεί από την αυθαίρετη διαμόρφωση. Η υπόθεση βρίσκεται σε εξέλιξη (υπόθεση 10126/2005).

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Τον Οκτώβριο διενεργήθηκε αυτοψία, από κοινού με εκπροσώπους της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κυκλάδων, στον Άγιο Ιωάννη Πόρτο στην Τήνο. Στην περιοχή υπάρχει βιότοπος (ένας από τους δύο υγροτόπους της Τήνου) και σκοπός της αυτοψίας ήταν αφενός να διερευνηθεί εάν και σε ποιο βαθμό έχει επεκταθεί μέσα στον βιότοπο η έντονη οικιστική δραστηριότητα και αφετέρου να εκτιμηθεί η ανθρωπογενής παρέμβαση και η παρεπόμενη περιβαλλοντική υποβάθμιση. Αποφασίστηκε από κοινού με τη ΝΑ Κυκλάδων ο επανακαθορισμός των ορίων, ώστε ο οικισμός να μην περιλαμβάνει μέρος του υγροτόπου· κρίθηκε επίσης απαραίτητη η εκπόνηση ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης για να προστατευτεί ο βιότοπος. Η υπόθεση εκκρεμεί (υπόθεση 20671/2003).

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΔΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΔΑΠ

Τον Νοέμβριο διενεργήθηκε αυτοψία στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας πόσιμου νερού της ΕΥΔΑΠ στο Μενίδι, προκειμένου να εξακριβωθούν αφενός οι συνθήκες λειτουργίας της μονάδας και αφετέρου εάν ισχύουν οι καταγγελίες για επανειλημμένες υπερχειλίσσεις. Η έρευνα της υπόθεσης βρίσκεται σε εξέλιξη (υπόθεση 9465/2005).

Τον Δεκέμβριο κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη επισκέφθηκε τον Νομό Ηρακλείου και διενήργησε αυτοψία στον κρατικό αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης μαζί με κλιμάκιο της Νομαρχίας και εκπρόσωπο της Λιμενικής Αρχής, ύστερα από αναφορά συλλόγου δημοτών του Δήμου Νέας Αλικαρνασσού. Στόχος της αυτοψίας ήταν να διαπιστωθεί κατά πόσον τηρούνται οι εγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί όροι για τη λειτουργία του αερολιμένα. Κατά την αυτοψία εντοπίστηκαν παραβάσεις των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων στα θέματα επεξεργασίας και διάθεσης των λυμάτων και των όμβριων υδάτων του αερολιμένα. Επιπλέον, κατά παράβαση των εγκεκριμένων όρων, δεν υπήρχε το απαιτούμενο σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης του αεροπορικού θορύβου· επίσης, χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια κατέληγαν στο έδαφος. Η υπόθεση βρίσκεται σε εξέλιξη (υπόθεση 5207/2005).

Επίσης, ο Κύκλος Ποιότητας Ζωής διενήργησε αυτοψίες:

- σε αποθήκη εμπορίας σιδήρου στις Αχαρνές (υπόθεση 6314/2003)
- στις τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου Ιλίου (υπόθεση 13222/2004)
- στο Μουσείο Χανίων (υπόθεση 1444/2004)
- σε ισόγειο κατάστημα πολυκατοικίας στο Κουκάκι (υπόθεση 11673/2005)
- σε σούπερ μάρκετ στο Παλαιό Φάληρο (υπόθεση 18200/2003)
- στις εγκαταστάσεις μικρής βιομηχανικής μονάδας στο Πικέρι (υπόθεση 12607/2005)
- σε δύο καταστήματα σε ισόγειο κτιρίου στο Χαϊδάρι (υποθέσεις 10866/2005, 10869/2005).

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Με τον *Αντινομάρχη Δυτικής Αττικής και άλλους φορείς*, τον Ιανουάριο, με θέμα τη σφράγιση τριών βυρσοδεφείων στον Ασπρόπυργο Δυτικής Αττικής. Συζητήθηκε το χρονοδιάγραμμα μετεγκατάστασης και γενικότερα η ρύπανση και η επιβάρυνση του περιβάλλοντος στο Θριάσιο Πεδίο. Στη σύσκεψη συμμετείχαν και εκπρόσωποι των υπουργείων Ανάπτυξης, Οικονομίας και Οικονομικών, της Περιφέρειας Αττικής, της ΝΑ Δυτικής Αττικής και του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (υπόθεση 20997/2004).
- Με *εκπροσώπους της ΔΕΗ ΑΕ*, τον Μάρτιο, με θέμα τη λειτουργία των ατμοηλεκτρικών σταθμών της ΔΕΗ του Νομού Κοζάνης. Στη σύσκεψη συμμετείχαν εκπρόσωποι του ΥΠΕΧΩΔΕ, του Υπουργείου Ανάπτυξης και της ΝΑ Κοζάνης (υποθέσεις 3392/2004, 3732/2004, 6536/2004, 6537/2004).
- Με τον *Δήμαρχο Μάνδρας*, τον Ιούνιο, με θέμα τη διάθεση τεμαχισμένων ελαστικών αυτοκινήτων, τα οποία βρίσκονταν σε οικόπεδο στον δήμο. Στη σύσκεψη μετείχαν επίσης εκπρόσωποι του ΥΠΕΧΩΔΕ, της ΝΑ Δυτικής Αττικής, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Ελευσίνας και ο ενδιαφερόμενος πολίτης (υπόθεση 20409/2004).
- Με *υπαλλήλους στη Διεύθυνση Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος Ερμιονίδας*, τον Απρίλιο, για υποθέσεις αυθαίρετων κατασκευών και καταπάτησης αιγιαλού και παραλίας (υποθέσεις 16767/2001, 22673/2004).
- Με *υπευθύνους του Δασαρχείου Πεντέλης*, τον Σεπτέμβριο, για τη μη συνεργασία τους με την Αρχή και για την καθυστέρηση, πέρα από κάθε όριο, στη διεκπεραίωση αιτήσεων πολιτών, ιδίως για έκδοση πράξεων χαρακτηρισμού σχετικά με τον δασικό ή μη χαρακτήρα εκτάσεων (ενδεικτικά, υποθέσεις 21624/2003, 6875/2004, 4840/2004, 10211/2004, 16740/2004).

- Τον Ιούνιο πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις εργασίας στη Χίο με υπευθύνους:
 - της ΔΕΥΑ Χίου, για την ποιότητα του πόσιμου νερού (υπόθεση 14550/2002),
 - του Τμήματος Πολεοδομίας του δήμου για διάφορα θέματα (υποθέσεις 18035/2003, 8801/2004, 4122/2005),
 - της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της ΝΑ, με αντικείμενο τον καθορισμό οριογραμμής ρέματος (υπόθεση 20462/2003),
 - της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της ΝΑ, με αντικείμενο τον έλεγχο νομιμότητας των απαλλοτριώσεων για την επέκταση του αεροδρομίου του νησιού (υπόθεση 2634/2005).
- Τον Ιούλιο πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις εργασίας στον Νομό Βοιωτίας:
 - στον Δήμο Ορχομενού και στο Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών της Διεύθυνσης Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος της ΝΑ, για καταπάτηση δημοτικού δρόμου (υποθέσεις 20956/2004, 623/2005),
 - στο Δασαρχείο Λιβαδειάς για υποθέσεις αναδάσωσης (υποθέσεις 5067/2005, 5285/2005),
 - στην Κτηματική Υπηρεσία της ΝΑ, για αποκατάσταση τμήματος οδού (υπόθεση 13470/2004).

Ο Κύκλος Ποιότητας Ζωής διοργάνωσε επίσης τις εξής ευρείας κλίμακας συσκέψεις στα γραφεία Περιφερειών:

- *Δυτικής Ελλάδας* (Ιούνιος), για την επίλυση 32 υποθέσεων. Στη σύσκεψη συμμετείχαν εκπρόσωπος της Περιφέρειας, υπηρεσιακοί παράγοντες των ΝΑ Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας, δήμων και άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών. Οι υποθέσεις κάλυπταν ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως: καταπάτησεις αιγιαλού και παραλίας, διάθεση αστικών λυμάτων και στερεών αποβλήτων, έλεγχο πόσιμου νερού, εκτέλεση έργων υποδομής, κατεδάφιση αυθαιρέτων κατασκευών, παράνομες γεωτρήσεις, υποβάθμιση της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου, συνθήκες διαβίωσης των Ρομά κ.ά.
- *Κεντρικής Μακεδονίας* (Νοέμβριος), με σκοπό την παρουσίαση της ειδικής έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη για τις δεσμεύσεις ιδιοκτησιών και την ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων για την επίλυση εννέα σχετικών υποθέσεων. Στη σύσκεψη συμμετείχαν ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας και εκπρόσωποι των δήμων και άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών. Κατά τη συζήτηση αναδείχθηκαν, κυρίως από τους εκπροσώπους των ΟΤΑ, η έλλειψη των αναγκαίων πόρων για την καταβολή των οφειλομένων αποζημιώσεων, η ανεπάρκεια αποθεμάτων γης για τυχόν άρση των δεσμεύσεων και η ανάγκη ολοκλήρωσης του γενικού χωροταξικού σχεδιασμού.
- *Νοτίου Αιγαίου* και της *ΝΑ Κυκλάδων* (Οκτώβριος), για 12 συνολικά υποθέσεις που αφορούν σε: κατεδαφίσεις αυθαιρέτων στη Σαντορίνη και στην Τήνο, παράνομη λειτουργία κοιμητηρίου και χωροθέτηση έργου χώρου υγειονομικής ταφής απορριμμάτων στη Νάξο, λειτουργία λατομείου και μονάδων έτοιμου σκυροδέματος στη Σίφνο, περιβαλλοντικά προβλήματα από τη λειτουργία μονάδας της ΔΕΗ στη Σύρο, διαρροή λυμάτων από τουριστική μονάδα στην Τήνο κ.ά. (ενδεικτικά, υποθέσεις 10323/2001, 20671/2003, 11311/2004, 1931/2004).

ΚΥΚΛΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΝΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ

Τον Φεβρουάριο διενεργήθηκε αυτοψία στο Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του Δήμου Κορδελιού, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι οι χώροι

που ενοικιάστηκαν για τη λειτουργία του εργαστηρίου δεν πληρούσαν πλήθος προϋποθέσεων της πολεοδομικής και αντισεισμικής νομοθεσίας και της πυροπροστασίας· επίσης, δεν υπήρχαν προβλέψεις για ΑμεΑ. Στη συνέχεια έλαβε χώρα σύσκεψη με τον Νομάρχη Θεσσαλονίκης και με εκπροσώπους της νομαρχίας και εκπαιδευτικών φορέων, στην οποία αποφασίστηκε, ύστερα από σχετική πρόταση της Αρχής, να επαναπροκηρυχθεί δημοπρασία μίσθωσης νέου ακινήτου. Τον Οκτώβριο, σε νέα συνάντηση κλιμακίου της Αρχής με παράγοντες του ΥΠΕΠΘ και του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων, εξετάστηκε η έναρξη της διαδικασίας κατασκευής νέου κτιρίου για το εργαστήριο, ενδεχόμενο που διερευνήθηκε από τον Δήμο Κορδελιού σε σχετική σύσκεψη των συναρμόδιων φορέων (υπόθεση 17282/2004).

ΚΥΚΛΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΠΟΛΙΤΗ

ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ – ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΧΑΪΑΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη δέχθηκε 51 αναφορές πολιτών σχετικά με ατομικές ειδοποιήσεις που έλαβαν από τον Δήμο Πατρέων για οφειλές που προέκυψαν από παράτυπα επιβληθείσες κλήσεις για παράνομη στάθμευση των οχημάτων τους. Κλιμάκιο επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη διενήργησε τον Μάρτιο αυτοψία στον Δήμο Πατρέων, και συζήτησε εκτενώς με τον Αντιδήμαρχο Οικονομικής Διαχείρισης και Δημοτικής Περιουσίας του δήμου, τον Διευθυντή Προσόδων, τον νομικό σύμβουλο, τον διευθυντή και τον υποδιευθυντή της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αχαΐας και τον διοικητή Αμεσης Δράσης. Διαπιστώθηκε ότι τα στοιχεία των οχημάτων για τα οποία είχαν βεβαιωθεί παραβάσεις δεν συνέπιπταν με αυτά των αντίστοιχων βεβαιώσεων παράβασης. Επίσης, στους χρηματικούς καταλόγους του δήμου συνέχιζε να υπάρχει η βεβαίωση των οφειλών, παρ' ότι είχε παρέλθει η πενταετής προθεσμία. Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του δήμου δεσμεύτηκε ότι θα εισηγηθεί στο δημοτικό συμβούλιο τη διαγραφή των οφειλών που προέκυπταν από τις συγκεκριμένες βεβαιώσεις παράβασης. Το δημοτικό συμβούλιο αποδέχθηκε την εισήγηση (υποθέσεις 22469/2004, 22898/2004, 22421/2004, 2512/2005, 4134/2005, 5571/2005, 7280/2005 κ.ά.).

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΦΙΔΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Οι οικιστές της «Διεθνούς Ιπποκρατείου Πολιτείας», με αναφορά τους στον Συνήγορο του Πολίτη διαμαρτύρονταν για τις χρεώσεις κατανάλωσης ύδατος που τους επέβαλε η Κοινότητα Αφιδνών. Η Αρχή, για να σχηματίσει ιδίαν αντίληψη επί του θέματος, διενήργησε αυτοψία στη γεώτρηση και στο δίκτυο ύδρευσης της κοινότητας. Κατά τη συνάντηση με τον πρόεδρο, τον υπεύθυνο ύδρευσης και όργανα της Κοινότητας Αφιδνών διαπιστώθηκαν και άλλες ελλείψεις σχετικά με τις καταμετρήσεις κατανάλωσης. Μέχρι σήμερα η διοίκηση δεν έχει ανταποκριθεί τις συστάσεις της Αρχής, αν και τα όργανα της κοινότητας διαβεβαιώνουν προφορικά για το αντίθετο (υπόθεση 16945/2004).

ΔΗΜΟΣ ΙΑΛΥΣΟΥ ΡΟΔΟΥ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Με αφορμή αναφορές που κατατέθηκαν από κατοίκους του Δήμου Ιαλυσού Ρόδου, ερευνήθηκε η υπόθεση της αύξησης των τελών ύδρευσης από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) Ιαλυσού. Οι δημότες αιφνιδιάστηκαν από τον διπλασιασμό των συντελεστών των τελών ύδρευσης και αμφισβήτησαν τη νομιμότητα της απόφασης της ΔΕΥΑ· πολλοί από αυτούς μάλιστα αρνήθηκαν να πληρώσουν τους λογαριασμούς τους.

Κατά την επίσκεψη δύο επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη στις 30 Ιουνίου και την 1η Ιουλίου στην Ιαλυσό συζητήθηκε το θέμα της αύξησης των τελών με εκπροσώπους

της ΔΕΥΑ Ιαλυσού και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, καθώς και με τους ενδιαφερόμενους δημότες. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας συντάχθηκε πόρισμα, το οποίο απεστάλη στους εμπλεκόμενους φορείς και αναμένεται απάντηση (υποθέσεις 20269/2004, 22963/2004, 638/2005).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Μέλη του επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη συναντήθηκαν τον Ιούλιο:

- με τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής του υπουργείου, με αντικείμενο τον τρόπο πρόσληψης καθηγητών Φυσικής Αγωγής στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής (υποθέσεις 14209/2005, 14829/2005, 14977/2005, 15414/2005, 15816/2005, 15896/2005) και
- με τον προϊστάμενο και με υπαλλήλους της Διεύθυνσης Διορισμών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, προκειμένου να διευκρινιστούν θέματα προσλήψεων εκπαιδευτικών (υποθέσεις 1415/2005, 10189/2005, 11682/2005, 12211/2005, 12510/2005, 14563/2005).

ΔΗΜΟΣ ΩΡΩΠΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Επιστήμονες του Συνηγόρου του Πολίτη διενήργησαν τον Οκτώβριο αυτοψία στον Δήμο Ωρωπίων με αφορμή αναφορά πολίτη, ο οποίος ζητούσε τη διαγραφή ποσού οφειλής ύψους 492,63 ευρώ από λογαριασμό ύδρευσης του Δήμου Ωρωπίων για οικόπεδο στο Χαλκούτσι. Το ποσόν είχε προκύψει από προηγούμενα τέλη ύδρευσης, παρ' ότι το οικόπεδο δεν ήταν συνδεδεμένο με το δίκτυο ύδρευσης. Η Αρχή πρότεινε στον πολίτη να υποβάλει αίτηση διαγραφής των οφειλών του από τον χρηματικό κατάλογο της Υπηρεσίας Ύδρευσης του Δήμου Ωρωπίων, η οποία θα εξεταστεί από το δημοτικό συμβούλιο, ύστερα από θετική εισήγηση του Τμήματος Εσόδων του δήμου (υπόθεση 13689/2005).

ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Δύο επιστήμονες της Αρχής συναντήθηκαν τον Οκτώβριο με τον Διευθυντή Διοικητικού της Σιβιτανιδείου Σχολής, προκειμένου να διερευνηθούν υποθέσεις πολιτών οι οποίοι διαμαρτύρονταν αφενός επειδή δεν τους χορηγούνταν αντίγραφα εγγράφων και αφετέρου για προσλήψεις εκπαιδευτικών ειδικότητας ΤΕ των οποίων το πτυχίο δεν πληρούσε τις εκ του νόμου απαιτήσεις για την άσκηση διδακτικού έργου. Το ζήτημα της χορήγησης αντιγράφων εγγράφων επιλύθηκε κατά τη διενέργεια της αυτοψίας. Για το ζήτημα όμως των προσλήψεων, επειδή υπήρξε διάσταση απόψεων, ο Συνήγορος του Πολίτη πρόκειται να αποστείλει έγγραφο στις αρμόδιες υπηρεσίες (υποθέσεις 13642/2005, 14366/2005, 14374/2005, 14786/2005, 15206/2005, 15582/2005, 15681/2005).

Επίσης, ο Κύκλος Σχέσεων Κράτους-Πολίτη διενήργησε αυτοψίες:

- στο Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων, με αντικείμενο τον τρόπο πρόσληψης εκπαιδευτικών στα προγράμματα: Συμβουλευτική Γονέων, Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας του ινστιτούτου (υποθέσεις 19369/2004, 22578/2004, 1291/2005, 1948/2005, 3223/2005).
- στον Δήμο Εχιναιών Φθιώτιδας, με αντικείμενο προσλήψεις στον δήμο χωρίς προηγουμένως να έχουν εκδοθεί οι πίνακες κατάταξης όλων των υποψηφίων (υπόθεση 4630/2005).
- στη Γενική Διεύθυνση Γ' του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με αντικείμενο την υπέρμετρη καθυστέρηση στην καταβολή αμοιβών για πραγματογνωμοσύνες (υπόθεση 9159/2004).
- στον δήμο Κορυθίων Αρκαδίας, με αντικείμενο την επιλογή προσωπικού μερικής απα-

σχόλησης στον δήμο, κατά την οποία διαπιστώθηκαν σφάλματα στην κατάταξη των υποψηφίων ανά κατηγορία (υπόθεση 14788/2005).

– στο Τμήμα Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με αντικείμενο την άρνηση της υπηρεσίας να χορηγήσει σε ενδιαφερόμενο πολίτη αντίγραφα εγγράφων (υπόθεση 14421/2004).

ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

A. ΑΥΤΟΨΙΕΣ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού διενήργησε αυτοψίες σε χώρους κράτησης ανηλίκων και διαπίστωσε σημαντικά προβλήματα, τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στην ειδική έκθεση για την κράτηση και την απέλαση αλλοδαπών ανηλίκων που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2005 (βλ. παραπάνω, 2.1).

ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΜΥΓΔΑΛΕΖΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τον Φεβρουάριο διενεργήθηκε αυτοψία στους χώρους κράτησης ανήλικων μεταναστών στην Αμυγδαλέζα Αττικής, στο πλαίσιο αυτεπάγγελτης έρευνας. Εντοπίστηκαν προβλήματα που αφορούν κυρίως στον προαυλισμό, την ιατρική φροντίδα, την υγιεινή των χώρων, τη στενότητα των κελιών, τον υπερβολικά φθαρμένο εξοπλισμό και την απουσία αξιόπιστου συστήματος καταγραφής των κρατούμενων και τήρησης σχετικού αρχείου. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι οι κρατούμενοι ήταν ελλιπώς ενημερωμένοι για τα δικαιώματά τους, αφού στερούνταν της απαραίτητης διερμνευίας σε βαθμό που καθιστούσε αδύνατη την επικοινωνία με τους αστυνομικούς. Ο Συνήγορος του Πολίτη με επιστολή του προς τον υποδιοικητή του τμήματος επισήμανε ότι οι συνθήκες διαβίωσης των ανηλίκων ήταν απαράδεκτες και η υγεία τους απειλούνταν άμεσα (υπόθεση 1970/2005).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τον Μάιο διενεργήθηκε αυτοψία στους χώρους κράτησης του Αστυνομικού Τμήματος Χαλανδρίου. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι λόγω έλλειψης χώρου ανήλικος από την Αλβανία κρατούνταν σε ένα μικρό σκοτεινό κελί με άλλους οκτώ ενήλικες αλλοδαπούς κρατούμενους, κατά παράβαση του άρθρου 67, παράγρ. 4 του ΠΔ 141/1991 (υπόθεση 7758/2005).

B. ΑΥΤΟΨΙΑ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ

Σύμφωνα με τον Ν. 3094/2003, ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος και για θέματα που ανάγονται σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού (άρθρο 3, παράγρ. 1).

Με βάση την παραπάνω δυνατότητα, η Αρχή διενήργησε αυτοψία σε ιδιωτικό βρεφονηπιακό σταθμό, ύστερα από αναφορά διαζευγμένου πατέρα, ο οποίος ισχυριζόταν πως το παιδί του, την επιμέλεια του οποίου έχει η μητέρα, κακοποιείται εκεί. Από την έρευνα διαπιστώθηκε μεν η νομιμότητα της λειτουργίας του σταθμού, ωστόσο το κτίριο ήταν παλιό και οι εγκαταστάσεις φθαρμένες.

4. ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με αφορμή υποθέσεις που άπτονται ευρύτερων και μείζονος σημασίας προβλημάτων αναλαμβάνει δράσεις (συναντήσεις εργασίας, αυτοψίες κ.ά.), με στόχο τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και την εκπόνηση πορισμάτων ή ειδικών εκθέσεων με προτάσεις νομοθετικού ή οργανωτικού περιεχομένου.

4.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ

Στελέχη του Συνηγόρου του Πολίτη ασχολήθηκαν συστηματικά με τις σχέσεις της Ελληνικής Αστυνομίας με τους αλλοδαπούς που διαμένουν στη χώρα μας. Στο πλαίσιο της διερεύνησης έγιναν αυτοψίες στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αθηνών και συναντήσεις με τους αρμόδιους υπαλλήλους.

Τον Δεκέμβριο πραγματοποιήθηκε αυτοψία στους χώρους κράτησης της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών και διαπιστώθηκε ότι μεγάλος αριθμός αλλοδαπών (339 άτομα την ημέρα της αυτοψίας), εις βάρος των οποίων είχε επιβληθεί απόφαση απέλασης (διοικητική ή δικαστική), τελούσαν υπό διοικητική κράτηση.

Τα προβλήματα που εντοπίστηκαν ήταν κυρίως:

- δυσλειτουργίες στην κοινοποίηση των αποφάσεων προσωρινής κράτησης και απέλασης,
- υπέρβαση του χρόνου προσωρινής κράτησης για ορισμένες κατηγορίες αλλοδαπών,
- μακρόχρονη κράτηση πολλών πρώην ποινικών κρατουμένων, εις βάρος των οποίων έχει επιβληθεί δικαστική απέλαση από τη χώρα και οι οποίοι μεταφέρονται προς εκτέλεση της απέλασης από τα σωφρονιστικά καταστήματα στους χώρους των κρατητηρίων της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών.

Ένα ιδιαίζον πρόβλημα παρατηρήθηκε στην πρακτική που ακολουθούν οι αστυνομικές αρχές: Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών προέβαιναν σε συλλήψεις αλλοδαπών και έκδοση εις βάρος τους αποφάσεων διοικητικής απέλασης, ύστερα από έλεγχο των προϋποθέσεων για την ανανέωση ή την αρχική χορήγηση άδειας διαμονής που ορίζονται στις μεταβατικές διατάξεις του Ν. 3386/2005, παρά το γεγονός ότι αυτοί προσέρχονταν για να υποβάλουν παραίτηση από αίτηση ασύλου ή αίτηση για την παραλαβή στοιχείων του ατομικού τους φακέλου (λ.χ. διαβατηρίων, απορριπτικών αποφάσεων ασύλου, σχετικών βεβαιώσεων κ.ά.).

Αργότερα τον ίδιο μήνα, οι Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη Γιώργος Μόσχος και Ανδρέας Τάκης επισκέφθηκαν την Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αθηνών και ενημέρωσαν τον προϊστάμενο αστυνομικό διευθυντή για τις διαπιστώσεις της αυτοψίας και, ειδικότερα, για την πρακτική των υπηρεσιών της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών να προβαίνουν σε έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων νομιμοποίησης όπως αυτές ορίζονται από τις μεταβατικές διατάξεις του Ν. 3386/2005. Επισημάνθηκε ιδιαίτερα ότι ο έλεγχος της νομιμότητας της παραμονής ή του τίτλου διαμονής που φέρει ο κάθε αλλοδαπός είναι ζήτημα εντελώς διαφορετικό από τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων υπό τις οποίες ο αλλοδαπός δικαιούται να λάβει τίτλο διαμονής. Ο αστυνομικός διευθυντής συμφώνησε να μην διενεργείται πλέον ο παραπάνω έλεγχος από τις αστυνομικές αρχές, γεγονός που επιβεβαίωσε και η αρμόδια υπηρεσία σε μεταγενέστερη σχετική επικοινωνία.

Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη διενήργησε νέα αυτοψία (στις 20 Δεκεμβρίου) στο νεοσύστατο Τμήμα Πολιτικού Ασύλου της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών, προκειμένου να διερευνηθούν οι συνθήκες παραλαβής και εξέτασης των αιτημάτων ασύλου. Το κλιμάκιο της Αρχής διαπίστωσε ότι οι ενδιαφερόμενοι συναντούν μεγάλες δυσκολίες στην κατάθεση των

αιτημάτων τους. Το πρόβλημα είχε οξυνθεί περισσότερο, επειδή στις 31.12.2005 έληγε η προθεσμία για την υπαγωγή στον Ν. 3386/2005 όσων είχαν τα απαραίτητα δικαιολογητικά, και επειδή στο τμήμα προσέρχονταν πολλοί αλλοδαποί που επιθυμούσαν να παραιτηθούν από το πολιτικό άσυλο. Το τμήμα αδυνατούσε να διεκπεραιώσει αυθημερόν όλες τις αιτήσεις που αφορούσαν στη διαδικασία παραίτησης. Ο Συνήγορος του Πολίτη απύθηνε έγγραφο στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης για να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη πρόσβαση όλων των δικαιούχων στη διαδικασία νομιμοποίησης του Ν. 3386/2005.

4.2 ΘΕΜΑΤΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΡΟΜΑ

Η μέχρι τώρα εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη έχει καταδείξει ότι το ιδιότυπο ζήτημα της εγκατάστασης Ρομά αποτελεί το πεδίο στο οποίο κατά κύριο λόγο συμπυκνώνονται και ταυτόχρονα τον άξονα γύρω από τον οποίο περιστρέφονται τα βασικά προβλήματα κοινωνικής ένταξης και συμμετοχής του ευαίσθητου αυτού τμήματος του πληθυσμού. Η δράση της Αρχής περιλαμβάνει επισκέψεις και αυτοψίες σε εγκαταστάσεις Ρομά σε ολόκληρη τη χώρα, καθώς και συναντήσεις με αρμόδιους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κεντρικής διοίκησης. Συγκεκριμένα, οι επί μέρους ενέργειες που έλαβαν χώρα το 2005 έχουν ως εξής:

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

- Με τον *Γενικό Διευθυντή Ανάπτυξης του ΥΠΕΣΔΔΑ και με συνεργάτες του* (Οκτώβριος). Στη συνάντηση συζητήθηκαν οι δράσεις για τους Ρομά που έχουν πραγματοποιηθεί, αλλά και τα προβλήματα τα οποία έχουν ανακύψει κατά την υλοποίηση του «Ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης». Ο Συνήγορος του Πολίτη αναφέρθηκε συνοπτικά στα προβλήματα που έχουν αναδειχθεί από τη διερεύνηση των σχετικών αναφορών και αφορούν σε καταυλισμούς Ρομά στο λεκανοπέδιο Αττικής αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα. Η συνάντηση αυτή αποτέλεσε απαρχή συστηματικότερης συνεργασίας με το ΥΠΕΣΔΔΑ στο μέλλον, με στόχο τη συλλογή και την αξιοποίηση επίσημων στοιχείων. Παράλληλα, διαπιστώθηκε η ανάγκη συντονισμού της δράσης όλων των φορέων που εμπλέκονται στα ζητήματα αυτά.
- Με τον *Δήμαρχο Αγίας Παρασκευής* (Απρίλιος), για το ζήτημα των αυθαίρετων καταυλισμών Ρομά σε ιδιωτικές εκτάσεις μέσα στα διοικητικά όρια του Δήμου Αγίας Παρασκευής. Η λύση που έχει υιοθετηθεί και προωθείται από τον δήμο προβλέπει την αγορά οικοπέδων στη Νέα Αρτάκη Ευβοίας, τα οποία πρόκειται στη συνέχεια να εκχωρηθούν στις οικογένειες Ρομά με τη διαδικασία της παραχώρησης εκτάσεων σε άπορους πολίτες. Ο Συνήγορος του Πολίτη παρακολούθη τις εξελίξεις στο ζήτημα και το έχει θέσει υπόψη του Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου να συντονιστούν οι δράσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Με τον *Δήμαρχο Χαλανδρίου* (Απρίλιος). Συζητήθηκε το ζήτημα της μετεγκατάστασης των Ρομά που διαβιούν σε ιδιωτικές εκτάσεις στις περιοχές του Νομισματοκοπείου και του Πατήματος Χαλανδρίου. Ο συντονισμός ώστε να σχεδιαστεί άμεσα και να υλοποιηθεί η μετεγκατάσταση κρίνεται αναγκαίος, διότι: πρώτον οι εκτάσεις που καταλαμβάνουν οι οικισμοί πρόκειται να ενταχθούν στο σχέδιο πόλεως, και δεύτερον επίκειται η δημιουργία χώρου στάθμευσης για τον σταθμό του μετρό στην περιοχή του Νομισματοκοπείου. Σε συνεργασία με εκπροσώπους συλλόγων των Ρομά αναζητείται λύση για όσους δημότες Ρομά έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση δανείου αλλά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις. Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει θέσει το ζήτημα της μετεγκατάστασης των Ρομά του Δήμου

Χαλανδρίου στο ΥΠΕΣΔΔΑ και παράλληλα έχει προγραμματίσει παρέμβαση προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Περιφέρεια Αττικής, Δήμος, ΥΠΕΣΔΔΑ), δεδομένου ότι ούτε ο σχεδιασμός ούτε η υλοποίηση της μετεγκατάστασης φαίνεται να προχωρούν.

- Με τον *δήμαρχο και εκπροσώπους του Δήμου Πατρέων και τον Αντινομάρχη Αχαΐας* (Ιούλιος), μετά τη διενέργεια αυτοψίας σε καταυλισμούς Ρομά στις περιοχές Ριγανόκαμπου και Μακρυγιάννη. Σκοπός της συνάντησης ήταν αφενός να τεθούν υπόψη του δήμου οι διαπιστώσεις του Συνηγόρου του Πολίτη και αφετέρου να ενημερωθεί η Αρχή για όλες τις εξελίξεις στο ζήτημα του σχεδιασμού και της υλοποίησης της μετεγκατάστασης των Ρομά της περιοχής, για τους οποίους μάλιστα είχαν εκδοθεί πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής. Ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμισε την αναγκαιότητα άμεσης υποβολής ολοκληρωμένου σχεδίου για τη μετακίνηση των οικισμών σε άλλους κατάλληλους χώρους.

Στελέχη του Συνηγόρου του Πολίτη επισκέφθηκαν επίσης την Αστυνομική Διεύθυνση Αχαΐας και ζήτησαν να ενημερωθούν σχετικά με την πορεία των ερευνών για εμπρηστική ενέργεια που σημειώθηκε σε καταυλισμό Ρομά της περιοχής Μακρυγιάννη.

Σκοπός των παραπάνω συναντήσεων ήταν η καταγραφή της γενικότερης κατάστασης διαβίωσης των Ρομά και η διερεύνηση των συνθηκών υπό τις οποίες συνυπάρχουν οι Ρομά του Δήμου Πατρέων με τους υπόλοιπους δημότες της πόλης. Το ενδιαφέρον του Συνηγόρου του Πολίτη εστιάστηκε στη διερεύνηση των ενεργειών των αρμόδιων φορέων για τα ζητήματα που αφορούν στο στεγαστικό πρόβλημα των Ρομά και συγκεκριμένα στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μετεγκατάστασής τους, δεδομένης μάλιστα της επαπειλούμενης διοικητικής τους αποβολής μετά την έκδοση σχετικών πρωτοκόλλων.

Ύστερα από νεότερη επίσκεψη του Συνηγόρου του Πολίτη στους καταυλισμούς της Πάτρας, τον Νοέμβριο, διαπιστώθηκε ότι η κατάσταση παρέμενε η ίδια. Για τον σχεδιασμό της μετεγκατάστασης των Ρομά έχει μεν ληφθεί σχετική απόφαση από το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Πατρέων, χωρίς όμως να έχουν αναληφθεί συγκεκριμένες ενέργειες για την εξεύρεση λύσης.

- Ο Βοηθός Συνήγορος και στέλεχος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου συμμετείχαν σε *ανοιχτή συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Ασπροπύργου* (Ιούλιος) με θέμα τα προβλήματα που δημιουργεί η αυθαίρετη εγκατάσταση των Ρομά στην περιοχή.

Επίσης, για θέματα Ρομά και κυρίως για τα προβλήματα ένταξης των παιδιών στο σχολείο, οι Βοηθοί Συνήγοροι για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και για τα Δικαιώματα του Παιδιού συνάντησαν –μετά την επίσκεψή τους σε σχολικές εγκαταστάσεις– τον Δήμαρχο Ασπροπύργου, ο οποίος τους ενημέρωσε πλήρως με συγκεκριμένα στοιχεία για την προσπάθεια που έχει ξεκινήσει να καταγραφεί ο πληθυσμός Ρομά που είναι εγκατεστημένος στους τρεις καταυλισμούς του δήμου.

ΑΥΤΟΨΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΥΣ ΡΟΜΑ

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Τον Ιούλιο 2005 διενεργήθηκε από κλιμάκιο του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αυτοψία σε καταυλισμούς Ρομά εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πατρέων και του Δήμου Ρίου (περιοχές Μακρυγιάννη και Ριγανόκαμπου). Από την αυτοψία, που διενεργήθηκε στο πλαίσιο συναντήσεων εργασίας με τους αρμόδιους φορείς (βλ. παραπάνω), διαπιστώθηκε ότι οι Ρομά εξακολουθούν να διαβιούν σε καταυλισμούς, μέσα σε συνθήκες που δεν ανταποκρίνονται σε στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής και επιτείνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και την εξαθλίωσή τους.

ΣΤΗ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Το ζήτημα της προσωρινής εγκατάστασης Ρομά στην προστατευόμενη περιοχή της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου, απασχολεί τον Συνήγορο του Πολίτη από το 2000 (*Ετήσια έκθεση 2002*, σ. 228). Τον Ιούνιο έγινε νέα αυτοψία στην περιοχή και πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης για το θέμα.

Κατά τη συνάντηση με τους κατοίκους εκφράστηκαν έντονα παράπονα για τις ιδιαίτερα βεβαρημένες, από υγειονομικής πλευράς, συνθήκες διαβίωσης, ιδίως για το φθαρμένο αποχετευτικό δίκτυο του οικισμού, που έχει ως αποτέλεσμα τη συχνή υπερχειλίση των λυμάτων και την έκλυση οσμών.

Οι Ρομά υπέδειξαν εκπρόσωπό τους, ο οποίος εξέθεσε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες του καταυλισμού στον τομέα της υγείας, της παιδείας και της στέγασης (υποθέσεις 14116/2000, 14178/2000, 8332/2001). Παρ' ότι η πλειονότητα των κατοίκων έχει λάβει ή επιθυμεί να λάβει στεγαστικό δάνειο για την αγορά έκτασης και την κατασκευή οικίας, το θέμα της μετεγκατάστασης των Ρομά σε άλλη περιοχή βρίσκεται σε αρχικό στάδιο. Ο Συνήγορος του Πολίτη συνεχίζει τις προσπάθειές του για την καλύτερη διευθέτηση του ζητήματος.

ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ

Τον Οκτώβριο διενεργήθηκε αυτοψία από κλιμάκιο της Αρχής στον καταυλισμό Ρομά της Νέας Σμύρνης Λάρισας, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής: Ο πληθυσμός του καταυλισμού, που εκτιμάται περίπου σε 3.500 άτομα σε περιόδους μετακίνησης των Ρομά λόγω προσωρινής απασχόλησής τους σε αγροτικές εργασίες, αυξάνεται σε 6.000, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη υποβάθμιση των συνθηκών διαβίωσης των ίδιων των Ρομά, αλλά και τη δημιουργία προβλημάτων εις βάρος των περιοίκων. Για την αντιμετώπιση του κρίσιμου στεγαστικού προβλήματος κρίνεται επιτακτική η δημιουργία δεύτερου οικισμού, δεδομένου ότι αυτός της Νέας Σμύρνης μπορεί να καλύψει ικανοποιητικά πληθυσμό μόνο 1.500 ατόμων.

ΣΤΟΝ ΒΟΤΑΝΙΚΟ

Τον Νοέμβριο πραγματοποιήθηκαν δύο επισκέψεις σε καταυλισμό Ρομά στην περιοχή του Βοτανικού Αθηνών. Κατά τη δεύτερη επίσκεψη παρίστατο και εκπρόσωπος του ΟΑΣΕ.

Στην περιοχή είναι εγκατεστημένες περίπου 25 οικογένειες Ρομά αλβανικής ιθαγένειας. Κατά δήλωσή τους διαβιούν στην περιοχή αυτή σχεδόν τέσσερα χρόνια και στην Ελλάδα έχουν έρθει εδώ και μια δεκαετία. Οι περισσότεροι μάλιστα είναι κάτοχοι νόμιμης άδειας διαμονής και εργασίας. Τα παραπήγματα στα οποία στεγάζονται οι Ρομά είναι από ξύλο κόντρα πλακέ, ελενίτι, караβόπανο, χωρίς παροχή νερού και ηλεκτρικού και τα περισσότερα βρίσκονται σε χώρο εναπόθεσης απορριμμάτων από τις γύρω επαγγελματικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

Τον Δεκέμβριο κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη διενήργησε αυτοψίες σε πέντε καταυλισμούς Ρομά στην περιοχή της Ανατολικής Πελοποννήσου, με σκοπό την καταγραφή των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων και την επαφή με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Συγκεκριμένα, οι αυτοψίες έγιναν στις εξής περιοχές:

Δήμος Ερμιόνης: Σε απόσταση περίπου 1 χλμ. από τα βορειοδυτικά όρια του δήμου υπάρχει καταυλισμός Ρομά που δεν πληροί τους στοιχειώδεις όρους διαβίωσης. Επιπρο-

σθέτως, η επεξεργασία των μεταλλικών αντικειμένων που συλλέγουν οι Ρομά προκαλεί ιδιαίτερη επιβάρυνση στο περιβάλλον (υπόθεση 13625/2005).

Δήμος Νέας Τίρυνθας: Για διερεύνηση αναφοράς σχετικά με επιβολή προστίμου σε οικογένεια Ρομά για αυθαίρετη κατασκευή (υπόθεση 12372/2005). Βλ. κεφ. 5.

Δήμος Μιδέας: Σε ιδιοκτησία του Υπουργείου Οικονομικών υπάρχει καταυλισμός οκτώ οικογενειών Ρομά, με μόνη υποδομή την παροχή νερού. Οι κάτοικοι είναι ρακοσυλλέκτες, και έχει καταγγελθεί ότι στην περιοχή υπάρχει μεγάλη εγκληματικότητα και τα παιδιά δεν πηγαίνουν σχολείο.

Δήμος Νέας Κίου: Στην περιοχή είναι εγκατεστημένες περίπου οκτώ οικογένειες Ρομά σε παραπήγματα μέσα σε ιδιόκτητα όμως οικοπέδα. Στον καταυλισμό υπάρχουν στοιχειώδεις υποδομές (νερό, κάδοι απορριμμάτων κ.λπ.) και τα παιδιά πηγαίνουν σχολείο.

Δήμος Τεγέας (δημοτικό διαμέρισμα Τζίβα): Για τον καταυλισμό αυτόν περίοικοι έχουν υποβάλει αναφορά θίγοντας ζητήματα υγιεινής και κατάληψης ιδιοκτησιών. Οι συνθήκες διαβίωσης των Ρομά στα παραπήγματα είναι άθλιες (υπάρχει μόνο παροχή νερού· τα παιδιά δεν πηγαίνουν στο σχολείο). Στη σύσκεψη στα γραφεία της Νομαρχίας, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των εμπλεκόμενων φορέων, διαπιστώθηκε μεν η κοινή βούληση για τη μεταφορά του καταυλισμού στην προεπιλεγμένη θέση μόνιμης εγκατάστασης – στα σύνορα των δήμων Τριπόλεως και Κορυθίου. Το ζήτημα όμως της μετεγκατάστασης περιπλέκεται γιατί η Περιφέρεια και το Υπουργείο Εσωτερικών δεν συνεργάζονται ικανοποιητικά για τον καθορισμό του τρόπου παραχώρησης των ακινήτων στους Ρομά και για τη χορήγηση του προβλεπόμενου ποσού για την εξαγορά των οικοπέδων από τους σημερινούς ιδιοκτήτες. Ο Δήμαρχος Τριπόλεως παρουσίασε ολοκληρωμένη οικιστική μελέτη για τον νέο καταυλισμό, την οποία τότε μόλις είχε αποστείλει και στο Υπουργείο Εσωτερικών, ζητώντας την αποδέσμευση των χρημάτων που απαιτούνται για την εξαγορά της έκτασης.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επικοινωνήσε με το Υπουργείο Εσωτερικών (Διεύθυνση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων) και ενημερώθηκε ότι η νέα αυτή πρόταση-μελέτη του Δήμου Τριπόλεως πρόκειται να εξεταστεί από την αρμόδια επιτροπή· σε περίπτωση που εγκριθεί, θα χορηγηθούν τα χρήματα στον Δήμο Τριπόλεως για την εξαγορά της έκτασης.

Πραγματοποιήθηκε, τέλος, ανεπίσημη συνάντηση με εκπρόσωπο του Δήμου Ναυπλίου, κατά την οποία συζητήθηκε το θέμα των προσωρινών και μόνιμων εγκαταστάσεων των Ρομά σε περιοχές εντός και γγύς του Δήμου Ναυπλίου. Αναφέρθηκε ότι μερικές δεκάδες οικογένειες Ρομά εγκαθίστανται τους καλοκαιρινούς μήνες σε περιοχή του προστατευόμενου βιοτόπου που βρίσκεται στο δυτικό άκρο του Δήμου Ναυπλίου.

5. ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με βάση τη διάταξη του άρθρου 4, παράγρ. 2 του Ν. 3094/2003, δύναται να επιληφθεί υποθέσεων αυτεπαγγέλτως που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά του ύστερα από εκτίμηση της σοβαρότητας του θέματος. Το 2005 αποφάσισε τη διενέργεια αυτεπάγγελτης έρευνας σε 5 περιπτώσεις από τις οποίες αναφέρονται οι παρακάτω:

ΚΡΑΤΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Η έρευνα έγινε με αφορμή δημοσίευμα εφημερίδας και αφορούσε στις συνθήκες αστυνομικής κράτησης επτά ανήλικων παιδιών με τη μητέρα τους στο Τμήμα Αλλοδαπών Αμυγδαλέζας Αττικής. Η μητέρα με τα παιδιά της είχαν συλληφθεί σε παράπηγμα της βιο-

μηχανικής περιοχής Αττικής, στο οποίο τους κρατούσε κύκλωμα διακίνησης μεταναστών.

Κατά την επίσκεψή του στον χώρο κράτησης, κλιμάκιο της Αρχής συζήτησε με το φυλακτικό προσωπικό και τη μητέρα, και κατέγραψε πολλά προβλήματα υγιεινής και καθαριότητας των χώρων. Μετά την αυτοψία, η μητέρα, που είχε ήδη υποβάλει αίτημα ασύλου, οδηγήθηκε μαζί με τα παιδιά της σε ξενώνα μη κυβερνητικής οργάνωσης στη Θεσσαλονίκη.

Τη μεθεπόμενη ημέρα, στέλεχος του Συνηγόρου του Πολίτη που είχε συμμετάσχει στην αυτοψία επισκέφθηκε άτυπα την οικογένεια στον ξενώνα και διαπίστωσε ότι όλοι βρίσκονταν σε καλή ψυχική και φυσική κατάσταση, οι συνθήκες διαβίωσης ήταν σαφώς καλύτερες και ήδη είχαν αρχίσει οι διαδικασίες για τη μετάβαση της οικογένειας στη Γερμανία, όπου διέμενε ο πατέρας. Ωστόσο, την επόμενη ημέρα η μητέρα με τα παιδιά της εγκατέλειψαν τον ξενώνα προς άγνωστη κατεύθυνση (υπόθεση 1970/2005). Βλ. παραπάνω, 2.1.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΗΛΙΚΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ

Δημοσίευμα εφημερίδας ανέφερε την περίπτωση δωδεκάχρονης αλλοδαπής, την οποία εξέδιδε η μητέρα της. Η ανήλικη κρατήθηκε υπό απέλαιση στο Τμήμα Αλλοδαπών Αμυγδαλέζας Αττικής και αφέθηκε ελεύθερη ύστερα από παρέμβαση της οργάνωσης «Γιατροί του Κόσμου», η οποία ανέλαβε με εισαγγελική παραγγελία τη φιλοξενία της ανήλικης σε ξενώνα θυμάτων trafficking.

Αντικείμενο της αυτεπάγγελτης έρευνας ήταν η διοικητική κράτηση της ανήλικης από την Ελληνική Αστυνομία και οι ενέργειες της διοίκησης στο πλαίσιο προστασίας της. Αντιπροσωπεία του Συνηγόρου του Πολίτη συναντήθηκε με εκπρόσωπο της οργάνωσης «Γιατροί του Κόσμου» και με την υπεύθυνη του ξενώνα όπου φιλοξενούνταν η ανήλικη. Από τις ενέργειες αυτές και τη μετέπειτα αλληλογραφία του Συνηγόρου του Πολίτη με την οργάνωση διαπιστώθηκε ότι η ανήλικη δεν παρακολουθούσε το σχολείο και δεν διέθετε έγγραφα ταυτοποίησης.

Η Αρχή πρότεινε την εγγραφή της ανήλικης σε σχολείο, την παρακολούθησή της από ψυχολόγο και την ανεύρεση κατάλληλου για τις ανάγκες και την ηλικία της παισίου φιλοξενίας μετά τη διακοπή λειτουργίας του ξενώνα όπου διέμενε. Οι «Γιατροί του Κόσμου» δεν έχουν ανταποκριθεί μέχρι στιγμής στις προτάσεις αυτές. Η υπόθεση έχει παραπεμφθεί Εισαγγελία Ανηλίκων και εκκρεμεί (υπόθεση 4715/2005).

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΙΑΤΡΙΚΑ ΑΠΟΒΑΗΤΑ

Το 2004 τέθηκε σε ισχύ κοινή υπουργική απόφαση σχετικά με τον καθορισμό μέτρων για τη διαχείριση των ιατρικών αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η δημόσια υγεία και το περιβάλλον και ο αποτελεσματικός έλεγχος της διαχείρισης των αποβλήτων αυτών. Με αυτή την αφορμή, η Αρχή αποφάσισε να διενεργήσει αυτεπάγγελτη έρευνα για τον τρόπο διαχείρισης των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων σε διάφορα νοσοκομεία της χώρας. Βλ. παραπάνω, 3.

6. ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

6.1 ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Σε περίπτωση που ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώσει, κατά τη διερεύνηση υπόθεσης, παράνομη συμπεριφορά διοικητικού οργάνου, συντάσσει έκθεση την οποία και διαβιβάζει στο αρμόδιο όργανο για τον πειθαρχικό έλεγχο του υπαίτιου, σύμφωνα με το άρθρο 4,

παράγρ. 10 του Ν. 3094/2003. Στη συνέχεια αναφέρονται περιπτώσεις εφαρμογής της παραπάνω ρύθμισης κατά το 2005.

- Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τη Γενική Γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου κατά του Νομάρχη Κορινθίας, λόγω μη εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων και ειδικότερα λόγω μη συμμόρφωσής του στις αρ. 5947/1996 και 4669/1996 αποφάσεις του ΣτΕ. Ο Νομάρχης ενημέρωσε την Αρχή ότι θα εξετάσει το θέμα και ότι η παράλειψη απάντησης οφείλεται σε έλλειψη συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών της ΝΑ (υποθέσεις 11981/2004, 11982/2004).
- Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε ζητήσει την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κατά υπαλλήλων του Δήμου Ανθεμούντος, λόγω άρνησης συνεργασίας τους με την Αρχή σε υπόθεση σχετική με την περισυλλογή απορριμμάτων στο χωριό Γαλαρινό (*Ετήσια έκθεση 2004*, σ. 235). Ο δήμος απάντησε στον Συνήγορο του Πολίτη ότι το πρόβλημα έχει αντιμετωπιστεί και ότι οι υπάλληλοι εκ παραδρομής δεν απάντησαν στα έγγραφα της Αρχής (υπόθεση 17714/2001).
- Ζητήθηκε η διενέργεια πειθαρχικού ελέγχου από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κατά του Δημάρχου Αλιφείρας του Νομού Ηλείας, λόγω άρνησης συνεργασίας του με τον Συνήγορο του Πολίτη σε υπόθεση επιβάρυνσης του πόσιμου νερού του δημοτικού διαμερίσματος Αμυγδαλών. Ο δήμαρχος συνεργάστηκε με την Αρχή και προέβη σε ενέργειες για την επίλυση του προβλήματος (υπόθεση 17829/2002).
- Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε ζητήσει τη διενέργεια πειθαρχικού ελέγχου από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εις βάρος οργάνων της ΝΑ Ζακύνθου τα οποία αρνήθηκαν να συνεργαστούν με την Αρχή. Ενημερώθηκε ότι στον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της ΝΑ Ζακύνθου επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή του προστίμου, το οποίο καθορίστηκε στο 1/5 των μηνιαίων αποδοχών του (υπόθεση 20596/2003).

6.2 ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγρ. 11 του Ν. 3094/2003, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει τη δυνατότητα, εάν κατά τη διερεύνηση υποθέσεων προκύψουν αποχρώσες ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης, να διαβιβάσει τις σχετικές εκθέσεις στον αρμόδιο εισαγγελέα. Κατά το 2005, η παραπάνω διάταξη εφαρμόστηκε στην εξής περίπτωση:

Στη Διεύθυνση Πολεοδομίας του Δήμου Αθηναίων για πράξεις και παραλείψεις ως προς τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής της διαδικασίας περί αυθαίρετων κατασκευών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν. 1337/1983 και του εκτελεστικού αυτού ΠΔ 267/1998. Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν έχει ενημερωθεί από την εισαγγελία για την πορεία της υπόθεσης (υπόθεση 1712/2004).